

18 Beki dä birkimsey deyecek: «Sendä var inan, bendä var işlär». Göster bana senin işsiz inanını, bän dä sana benim inanımı işlerimnän gösterecäm.

19 Sän inanêrsin, ani Allah birdir. İi yapêrsin. Fena duhlar da inanêrlar hem titirerlär.

20 İsteersin mi sän, adam, boş kafalı, bilâsin ani inan, işleri yoksayıdı, faydasızdır?

21 Bizim boba Avraam işlerinnän dooru sayılmadı mı, getirip kendi oolunu İsaakı kurban olarak kurbanik üstündä?

22 Görersin mi, ani onun inanı işlerinnän barabar işlärdi da inanı işlerinnän taman oldu?

23 Butürlü tamannandi Ayoz Yazinin sözleri: «Avraam inandı Allahı da bununnaan dooru sayıldı». Onustan Avraama Allahın dostu denildi.

24 Esap alêrsin mi, ani insan kendi işlerinnän dooru sayılêr, ama diil salt inanınnan?

25 Hep ölä maskara Raav da işlerinnän dooru sayılmadı mı, açan konaklı gözçüleri da çıkardı onnarı kasabandan, ki geeri başka yoldan gitsinnär?

26 Nicä duhsuz güdü ölü, hep ölä işsiz inan da ölü.

Dilimizi kullanmak

3 Kardaşlarım, çoyunuz üüredici olmayın, zerä bilersiniz, ani bïzä bir taa keskin daava olacek.

2 Zerä hepsimiz çok sıra yanılırôz. Kim laflan yanılmêér, o taman adam, angısı var nicä tutsun çîlbırda bütün güüdesini.

3 Biz beygirlerin aazlarına kantırma koyêriz, ki terbeeleyelim onnarı.

Butürlü onnarın bütün güüdelerini kullanêriz.

4 Ya bakin, ne büyük gemilär sert lüzgerlerdän götürüler, ama ne küçük dümennän kullanılı, onnar giiderlär orayı, nereyi gemici isteer.

5 Hep ölä dil dä, güüdedä küçük bir ek, ama büyük işlärlän üünär. Bakın, bir küçük ateş ne büyük bir daa tutuşturup-yakêr.

6 Dil dä ateş gibidir, güüdemizin ekleri arasında bir kötülük dünnesi. Dil bütün güüdemizi kırlede hem yaşamamızın tekerleeni kızdırêr, zerä kendi dä cendem ateşindän kızdırilan.

7 Herbir soy canavarlar, kuşlar, sürünenär hem denizdä yaşayanlar adamdan zaplandı.

8 Ama dili kimsey zaplayamêér. O bir fenalık, dolu ölüm zihirinnän, angısını kimsey durgudamêér.

9 Dilimizlän Allah Bobayı metin-neeriz, hep o dilimizlän insannarı betvalêériz, angıları Allah'a tipki yaradıldı.

10 Hep bir aazdan çıkış hem metinnik, hem betva! Olmaz bölä olsun, kardaşlarım.

11 Olur mu nasıl bir sızıntıdan aksın hem tatlı, hem acı su?

12 Kardaşlarım, yok nasıl incir fidanı yapsın zeytin, yada baa çotuu yapsın incir. Hep ölä, yok nasıl bir sızıntıdan aksın hem tuzlu, hem tatlı su.

İki soy aariflik

13 Kim sizin aranızda aarif hem akıllı? Kendi yaptıklarını göstersin ii taşmasınınan hem müñüzlüklän, ani aarifliktan geler.

14 Ama eer sizin üreenizdä varsaydı kin, kıskançlık hem kendini

sevmäk, yok neçin üünäsınız hem asılılı yalandırasınız.

15 Busoy aariflik yukardan inmäz, ama geler erdän, insan tabeetindän, fena duhlarдан.

16 Zerä nerедä kıskançlık hem kârcılık, orada sırasızlık hem hertürlü fena işlär.

17 Ama yukardan inän aariflik hep sindän öncä temiz, sora uslu, yalpak, sesleyici, dolu aciyannıklan hem ii işlärlän, üzä bakmaz, ikiüzlü olmaz.

18 Dooruluun meyvası ekilir uslulukta onnardan, kim usluluk için çalışır.

Verilin Allaha

4 Neredän sizdä düüslär hem kavalar? Diil mi sizin istemelerinizdän, ne sizin güüdelerinizin ekle-rindä cenkleşer?

2 İsteyip, edenâmeersiniz, onustan öldürersiniz. Haseetlenersiniz, ama ne isteersiniz, etişâmeersiniz. Kavga edersiniz hem düuersiniz, ama edenâmeersiniz, zerä Allahtan istâmeersiniz.

3 İsteyip, kabletmeersiniz, zerä isteersiniz kötü neetlän, ki faydalanasınız salt kendi sefalünüz için.

4 Siz orospular! Bilmeersiniz mi, ani dünneylän dostluk – Allah'a duşmannık! Ölä ki, kim isteer dünneylän dost olmaa, o duşman olêr Allah'a.

5 Osa sanêrsiniz, boşuna mı Ayoz Yazida dener: «Allah kızgınıklan isteer duhu, angısını koydu içimzä».

6 Ama O bizä taa büyük bir hayır baaşlêér, onuştan deer: «Allah şışkinnerä karşı durêr, ama yalapkralara hayır baaşlêér».

7 Allâhın zapına verilin, diavola karşı durun, da o sîzdän kaçacek.

8 Eer siz Allaha yaklaşarsaydınız, O da sizä yaklaşacak. Ellerinizi paklayın, ey, günahkerlär! Üreklerinizi temizleyin, ey, kararsızlar!

9 Kahrlanın, aalayın hem sizlaysın. Sizin gülüşünüz aalayışa hem sevinmeniz güçlää dönsün.

10 Yavaş olun Saabinin öündä, da O yükseklide direcek sizi.

11 Biri-biriniz için fena lafetme Yin, kardaşlar. Kim fena lafeder ya da daava keser kardaşına, o fena lafeder hem daava keser Ayoz Zakona. Ama eer sän daava kesärseydin Zakona, ozaman sän diilsin zakonu tamannayan, ama zakona daavaci.

12 Allah, zakon kuran hem daava kesän – birdir. O kurtarêr, O da yok eder. Ama sän kimsin, ani başkasına daava kesersin?

Umutlanmayın kendiniz

13 Şindi sesleyin siz, ani deersiniz: «Büün yada yaarına filan kasabaya gidecez, orada bir yıl yaşayacez, alışveriş yapacez da para kazanacez».

14 Siz bilmeersiniz, ne yaarına sizinnän olacek! Zerä nedir sizin yaşamanız? Yaşamak bir buu gibidir, az vakit görürer, sonda yok olêr.

15 Siz başka türlü deyin: «Eer Allah istärseydi, da biz yaşarsaydık, bunu eki öbürünyü yaparız».

16 Ama şindi ünnersiniz hem şışkinniklän lafedersiniz. Butürlü üümeklär herzaman kötü.

17 Ölä ki, kim biler nicä yapmaa ilik da yapmêér, o günah yapêr.

Azar zenginnerä

5 Sesleyin şindi, siz, zenginnär! Aalayın hem sizlaysın belalar için, ani başınıza geler.

² Zenginniiniz çürüdü, rubalarınızı güvelär idi.

³ Sizin altınnar hem gümüşlär küflendi. Küfleri sizä karşı şaatlık edecek, sizin etinizi ateş gibi kemi-recek. Siz ne hazırladınız kendinizä, bitki günナー için topladınız.

⁴Tä işçilerin ödekleri, angıları biçtilär sizin kirlarınızı, da angıların ödeklерini siz yalannan durguttunuz, şindi baarêr Bana. Orakçuların aala-yışı kuvetli Saabinin kulaana etiştî.

⁵Siz yaşadınız bu erdä sefalikta, kendi beendiinizä görâ. Kendinizi beslediniz, sansın bir kesilecek gün için.

⁶Siz kabaatlandırdınız hem öldürdünüz kabaatsız insannarı, angıları sizä karşı duramadılar.

*Dayanın,
Saabinin gelmesi yakın*

⁷Onuştan, kardaşlar, Saabinin gelmesinä kadar dayanın. Tä bakın, çifteçi dayanmaklan bekleer erin paalı berekedini, kaledincä erken hem geç yaamuru.

⁸Siz dä dayanın, üreklerinizi kaa-vileyin, zerä Saabinin gelmesi yaklaşır.

⁹Mırıldanmayın biri-birinizä karşı, kardaşlar, başka türlü kabaatlı kalêrsiniz. Tä, daavacı kapu önündä durêr!

¹⁰Kardaşlarım, örnek alın proroklardan, angıları zor vaktlarda dayandılar da Saabinin adına lafettilär.

¹¹Biz mutlu sayêriz onnarı, kim dayanêr. Siz işittiniz İovun dayan-

ması için hem gördünüz, ne bitkidä Saabi yaptı onun için. Saabi çok acıyan hem yalpak ürekli.

¹²Hepsindän önce, kardaşlarım, emin etmeyin ne göklän, ne erläñ, ne dä bir başka eminnän. La-finiz olsun: «ölä – ölä» hem «olmaz – olmaz», ki kabaatlı bulunmayasınız.

Duanın kuvedi

¹³Sizdän birkimsey zeetlenär mi? Ko dua etsin. Birisi şen mi? Ko türkü çalsın.

¹⁴Sizdän birkimsey hasta mi? Ko çaaşrin klisenin presviterlerini, da dua etsinnär onun için, yaalayıp onu Saabinin adına zeytin yaayınnan.

¹⁵Dua, ani inannan yapılı, hastayı kurtaracek, da Saabi onu ayaa kaldıracak. Hasta günahaptısaydı, afe-dilecek.

¹⁶Açık söyleyin biri-birinizä kabaatlarını hem dua edin biri-biriniz için, ki saa olasınız. Bir dooru adamin duası çok kuvelti hem çok yapabiler.

¹⁷İliya bizim gibi bir adamdı. O maasuz, yaamur yaamasın, dua etti, da yaamur yaamadı er üstünä üç yıl hem altı ay.

¹⁸Sora enidän dua etti, da gök yaamur verdi, hem erdä bereket oldu.

¹⁹Kardaşlar, eer sizdän birisi saparsayıdı hakina yoldan, da birkimsey onu geeri çevirärseydi,

²⁰ko bilsin, ani kim günahkeri şashırık yoldan çevirdi, o ölümdän bir can kurtardı hem çok günah örttü.

PETRİNİN İLK KİYADI

Seläm

¹ Bän, Petri, İisus Hristozun apostolu, seçilmişlerä seläm yollêrim, angıları yabancı gibi yaşêerlar daanikta: Pont, Galatiya, Kappadokiya, Asiya hem Vifiniya erlerindä.

² Seçildiniz Allah Bobanın önce bilmesinä görâ, Allahın Duhunnan ayoz halk olarak, ki sesleyäsınız İisus Hristozu, hem Onun kani serpilsin üstünüzä. Sizä iivergi hem usluluk zeedelensin.

Şükür Allaha diri umut için

³ Metinnik olsun Allaha, Saabimiz İisus Hristozun Bobasına, Angısı Kendi büyük aciyannımdan yaptı, aniki enidän duualım, da İisus Hristozun dirilmesinnän bizdä bir eni umut olsun,

⁴çürümäz, lekesiz, sörpeşmäz bir miras, ani sizin için göktä saklı.

⁵Siz Allahın kovedinnän, inanan korunêrsiniz kurtulmak için, ani hazır açılsın bitki vakitlarda.

⁶Bunun için sevinin, bakmayarak, ani şindi bir parça vakit lääzim zeet çekäsiniz hertürlü denemekerdän,

⁷ki sizin inanınızın halizli göstərilsin. Altın, ani kaybeler, ateştan denener. Hep ölä inanınız da, ani taa paali altından, denener, ki sizdä metinnik, şannik hem ikram olsun İisus Hristozun gelmesindä.

⁸Makar ki Onu görmediniz, Onu seversiniz, şindi dä, görmeyeräk, ama Ona inanarak, sevinersiniz şanni bir

sevinmeliklän, ani yok nasıl laflan annatmaa.

⁹Zerà etișersiniz inanınızın bee-ninä – kannarınızın kurtulmasına.

¹⁰Bu kurtulmak için çalışmaklan soruşturdułar hem aaraştırdılar proroklar, angıları önce prorokluk ettilär iivergi için, ani sizä verilmiş.

¹¹Baktılar annasının, nezaman hem nasıl olacak bu vakıt, ani onnarda Hristozun Duhu gösterärdi, angısı önce haberledi Hristozun zeetleri için hem ondan sora metinnii için.

¹²Onnara açıldı, ani izmet edärdilär diil kendilerinä, ama sizä. Lafettılär onnar için, ne siz üürendiniz onnardan, kim sizä İi Haberi annattı. İi Haber annadıldı Ayoz Duhun yaradımnan, ani göktän yollanıldı. Angillär dä isteerlär bu işleri annamaa.

Ayoz olun

¹³Onun için fikirleriniz işä hazır olsun. Ayık olun. En heptän umutlanın o iivergiyä, ani sizä verilecek İisus Hristozun gelmesindä.

¹⁴Nicä sesleyici uşaklar, kayıl olmayın o hamellärlän, ani sizdä vardı, açan taa dooruluu bilmärdiniz.

¹⁵Ama nicä O, Kim sizi çاردı, – ayozdur, hep ölä siz dä olun ayoz bütün yaşamanızda.

¹⁶Zerà yazılı: «Olun ayoz, çünkü Bän ayozum».

¹⁷Eer siz deyärseydiniz Boba Ona, Kim kimseyä pay tutmêér, ama herkezinä yaptıına görâ daava yapêr, onuştan bakın, Allahı hatırlayarak,

bu ömürü geçirmää, ani yaşêerrsîniz bu dünnedä.

¹⁸ Zerä ii bilersiniz, ne ödendi, ki kurtulasınız bu boşuna yaşamaktan, ani edendiniz bobalarınızdan. Bu ödekkil geçici işlär – gümüş yada altın,

¹⁹ ama Hristozun paali kani, An-gısı kusursuz hem lekesiz kuzu.

²⁰ O dünneyin kurulmasından öncä bilinärdi, ama açıldı bitki vakitlarda sizin için.

²¹ Onun aracılınnan Allaha inandınız, Angısı diriltti Onu ölüdän da verdi Ona metinnik, ki inanasınız hem umutlanasınız Allaha.

²² Aslılı seslemäklär kannarınızı /Ayoz Duhlan/ pakladınız. Bunun için kardeşlerinizi ikiüzlüksüz seversiniz. Onuştan sevin biri-birinizi haşlaklıklan hem bütün ürekln.

²³ Zerä Allaha diri hem diveç sözünnän siz enidän duudunuz, nicä uşaklar, diil bir ölmüñ bobadan, ama ölümsüz Bobadan.

²⁴ Zerä «insan ota benzeer, onun bütün şanı bir kır çiçää gibi. Ot kuryer, çiçek düşer,

²⁵ ama Saabinin sözü dayma kalê». Bu o sözdür, ani sizä nasaat edildi.

2 Onuştan bir yana atın hertürlü fenalı, şalvirlili, ikiüzlülüü, kışkançlı hem kötülemeyi.

² Nicä eni duumuş evlatlar özleer süüt, özleyin Allaha haliz Sözünü, ki siz, bununna büüyüp, edenäbiläsiniz kurtulmak.

³ Zerä dattınız Saabinin iliini.

Diri ayoz bina

⁴ Geliniz Saabyä, diri taşa, ani insandan sibidlmiş, ama Allahtan seçilmiş hem paali.

⁵ O sizi faydalasın, nicä diri taşları, ki işlesin bir duhça ev, nerädä siz, ayoz popazlar olarak, getiräbilişiniz İisus Hristozun aracılınnan duhça kurbannar, ne Allahtan bee-nilmış.

⁶ Zerä Ayoz Yazida yazılı: «Bän Sionda koyêrim bir köşä taşı, paali hem seçilmiş. Kim Ona inanacek, o utanmış kalmayacak».

⁷ Onuştan O sizin için, kim inandı, bir paali taştır, ama inansız olanlar için «bu bir taş, angısını ustalar sibittilar, ama sonda köşä taşı oldu»,

⁸ «bir taş, angısına kösteklenecekler, hem bir kanara, angısına urulaceklar». Onnar kösteklenir, çünkü Allaha sözünü seslämeerlär. Onuştan onnara sıralıdır kösteklemek.

⁹ Siz sä bir seçilmiş senselä, Padişahın popazları, bir ayoz millet, Allaha kendi insanıysınız. Seçildiniz, ki haberleyäsiniz şanni yaptıklarını Onun, Angısı çäardî sizi karanniktan Kendi şaşılacak aydinniuna.

¹⁰ Nezamansa siz diildiniz millet, ama sindi Allaha milletiysiniz, nezamansa başalanmamış insannardınız, ama sindi aciyannik edendiniz.

Allaha izmetkerleri olun

¹¹ Sevgili kardeşler, yalvarêrim, korunasınız günahlı tabeetinizin istemelerindän, ani canınıza karşı cenc edär. Zerä bu dünnedä siz yabancıyınız hem yolcuysunuz.

¹² Kendinizi ii götürün dolay insannarın arasında, ki onnar, kim kötüleer sizi, nicä fena yapıcıları, görüp sizin ii işlerinizi, Allahi metinnesinnär o gündä, nezaman onnara yaklaşacak.

¹³ Saabinin hatırı için ön verin hepsi insan zaabitlerinä, istär padışha, ani hepsinin üstünä,

¹⁴ istär kullanıcırlara, ani ondan yolanmış, ki fena yapıcıları cezalasın-nar hem iilik edenneri metetsinnär.

¹⁵ Zerä budur Allaha istedii, ki siz, yaparak iilik, susturasınız akılsız insannarın bilgisiz laflarını.

¹⁶ Görürün kendinizi nicä serbest insannar, sade yapmayın serbestlii-nizdän kötülä bir örtü. Yaşayın nicä Allaha çırakları.

¹⁷ Hepsi insannarı hatırlayın, kardeşleri sevin, Allahtan korkun, padışahi ikramnayın!

¹⁸ Siz, çıraklar, çorbacılarınıza ön verin bütün saygıylan, diil sade ii hem yalpak olannara, ama sert olan-nara da.

Hristozun zeetlerindän örnek alın

¹⁹ Zerä budur beenilmiş, açan bir-kimsey, Allaha istediini bilerák, zeetlerä dayanêr, makar ki kabaatsız acı çeker.

²⁰ Neylän sizi metetmää, eer siz şamara dayanarsayıınız kabaatlhy-kan? Ama eer dayanarsayıınız zeet-lerä, çünkü iilik yapêrsiniz, bu Allaha beendiidir.

²¹ Buna siz çarıldınız, çünkü Hris-tos, sizin için zeetlenip, örnek sizä oldu, ki siz dä gidäsiniz Onun izle-rindän.

²² «O günah hiç yapmadı, Onun aazından yalan çıkmadı».

²³ Acan Onu kötüledilär, O cuvap etmedi kötülemläkn hem, açan zeet çekti, o kimseyi korkutmadı, ama heptän verildi Ona, Kim dooru daa-va keser.

²⁴ O aldı bizim günahlarımızı Kendi güüdesindä stavroza, ki biz ölelim günah için da yaşayalım doo-ruluk için. Onun yaralarının siz alıştınız.

²⁵ Siz koynnar gibiydiniz, ani yolunu şaşırılmış. Sindî sa siz döndü-nüz kannarınızın Güdücüsünä hem Koruyucusuna.

Kari-koca annaşması

3 Hep ölä siz, karilar, ön verin kendi kocalarınıza, ki onnar, ani seslämeerlär Allaha sözünü, karilarının yaşamásından lafsız kazanıl-mış olsunnar,

² görüp sizin temiz hem ikramni yaşamanızı.

³ Sizin gözelliiniz dışandan olma-sın, söz geliş, saç örömeleri, altın takımnar eki rubalar, ne giiyersiniz,

⁴ ama olsun içyandan saklı ürektä bir insan, sörpeşmäz gözelliiktä ya-vaş hem uslu duhlan, ne Allaha öündä çok paali.

⁵ Butakim eveldän ayoz karilar donandilar, kim Allaha umutlarını koyardı hem kendi kocalarına ön verärdi,

⁶ nicä Sarra seslärди Avraamı da ona «çorbacım» deyärdi. Siz Sarra-nın uşakları oldunuz, eer iilik yapar-sayıınız da hiç bişeydän korkmar-sayıınız.

⁷ Hep ölä siz dä, kocalar, karilarına amar adamnar olun. Karılara hatır güdü, zerä onnar sizdän taa yufka, ama sizinnän barabar mirasçı olaceklar diveç yaşamak baasıına. Ölü ki sizin dualarınızda köstek olmasın.

⁸ Olun hepsiniz bir neettä, pay alın başkalarının zorluklarında, kardeşleri

sevin, yalpak hem münüz ürekli olun.

⁹ Çevirmeyin kötülük için kötülük eki süümäk için süümäk, ama iisözleyin, zerä bilersiniz, ani çaarıldınız, mirasçı olasınız iisözlemeklerä.

¹⁰ Zerä «kim sever yaşamayı hem ii günnär isteer görsün, o kötülüktän lääzim dilini durgutsun hem aazinan yalan sölämesin.

¹¹ Fenalıkta uzaklansın, ilik yapın, barışmaklı aarasın da onun ar�indan gitsin.

¹² Zerä Saabinin gözleri dooruların üstündädir hem Onun kulakları dualarını işider. Ama Saabi onnara karşı durêr, kim kötülük yapêr».

¹³ Kim sizä fena yapêr, eer siz ilik yapmaa çalışkan olursaydınız?

¹⁴ Eer zeetlenirseydiniz dä dooruluk için, ne mutlu sizä! Korkmayın, nedän insan korkêr, hem kahırlanmayın.

¹⁵ Hristozu üreklerinizdä ayozlayın, nicä Saabiyi. Herzaman hazır olun cuvap etmää herkezinä, kim isteer esap umut için, ani sızdä var. Sade yapın bunu yalpakkılan hem saygıylan.

¹⁶ Sizin üzünüz pak olsun, ki, açan fena laf söylerlär onnar, kim kötüleer sizin ii yaşamani, ani İisus Hristoza baali, utanmış kalsınnar.

¹⁷ Zerä eer Allah istärseydi, taa iidir zeetlenmää ii işlär için, nekadar kötü işlär için.

¹⁸ Çünkü Hristos, getirsin bizi Allaha deyni, bir kerä öldü günahlarımız için, dooru olan dooru olmayannar için. O güüdeycesinä öldürüdü, ama duhcasına dirildildi.

¹⁹ O, Duhlan gidip, nasaat etti duhlara, angıları zindanda.

²⁰ Bir vakıt seslämemiştir onnar, angılarını Allah dayanmaklañ bekledi, gemi yapılarke Noyun günnerindä. O gemidä pek azlık su-dan* kurtuldu, salt sekiz kişi.

²¹ Bu oluş vaatizlää benzeer, ani şindi sizi kurtarêr İisus Hristozun dirilmesinnän. Vaatizlik güüdenin yikanması kirdän diildir, ama Allahin öndä temiz ürektän bir adamak.

²² Hristos gökä kalktı da Allahin saa tarafında oturdu. Onun zapina verildilär angillär, zaabitliklär hem kuvetlär.

Allah için yaşamak

4 Nicä Hristos zeetlendi güüdeylan, hep ölä siz dä fikirlerinizi zeet için hazırlayın, zerä kim güüdeylän zeetlener, o günah yapmaktan durgunêr.

² Ölä ki, kalmış vakıdı bu güüdeylan yaşamın diil insanın hamellerinä görä, ama Allahin istediinä görä.

³ Zerä etär nekadar geçmiş vakıt-larda tayfannların istediklerini yaptı-nız, yaşıyarak ayıplıkta, şefkiliktä, sarfoşlukta, hayırsızlık konaklında**, içkiciliktä hem iirenç idollara baş iiltmekta.

⁴ Şindi onnar şaşêrlar, çünkü siz onnarlan barabar dalmêrsiniz o taşkin hayırsızlık sellerinä, da onuştan kötüleerlär sizi.

⁵ Onnar cuvap verecekler Allahin karşısında, Angisi hazır daava kesmää hem dirilerä, hem ölülerä.

⁶ Onun için İi Haber nasaat edildi onnara da, kim öldü, ki onnara öbür

insannar gibi güüdeycesinä daava kesilsin, ama duhcasına Allah gibi yaşasınnar.

⁷ Herbir işin bitkisi yakındır, onuştan akıllı olun, duaylan kuşkulukta bekleyin.

⁸ Hepsindän taa çok sızdä biri-birinizi haşlak sevgi olsun, zerä sevgi çok günahları örter.

⁹ Mirıldanmayarak biri-birinizi, konakçı olun.

¹⁰ Herkez izmet etsin biri-birinä o ayıri baaşşan, ne Allahtan kabletti, nicä onnar, kim ii kullanêr Allahin hertürlü iivergisini.

¹¹ Lafedärseydi birisi, ko Allahin sözünü sölär gibi lafetsin. Izmet edärseydi birisi, izmet etsin o kuveltän, ne Allahtan verili, ki hepsindän metinnensin Allah İisus Hristos aracı-lınnan. Hristoza düşer metinnik hem kuvet diveçtan divecä. Amin.

¹² Sevgili kardaşlarım! Ateşli de-nemeklerä şaşmayın, ani başınıza geler sizi denemák için, nicä bir şasilacak iş.

¹³ Buna karşı, sevinin, çünkü pay alêrsiniz İisus Hristozun zeetlerindä, ki Onun metinnii açılmasında da sevinäsınız hem şennenäsiniz.

¹⁴ Eer sizi azarlarsayırlar Hristozun adı için, ne mutlu sizä, zerä Allahin şanni Duhu bulunêr üstünüz-dä. /Onnardan O kötülener, ama sizdän metinnener./

¹⁵ Sade olmasın, ki birkimsey sizdän zeetlener, çünkü öldürücü, hır-sız, fena yapıcı, eki karışêr başkalarının işinä.

¹⁶ Ama eer sän zeetlenärseydin hristian gibi, utanma, ama metinnä Allahi, çünkü Hristozun adını taşı-yêrsin.

¹⁷ Zerä vakıt geldi, daava başlan-sın Allahin evindän. Eer daava biz-dän başlanarsayırlı, nesoy olacek onnarın bitkisi, kim Allahin İi Haberi ni seslämeer?

¹⁸ «Eer dooru insannar gücülä kur-tularsaydi, ozaman allahsızlarlan hem günahkerlärلن ne olur?»

¹⁹ Ölä ki, onnar, kim Allahin iste-diinä görä zeetlener, kendi cannarı-nı inanç Yaradıcıya ilik yapmaklan inandırsınnar.

Klisenin kullanıcıları hem gençlär

5 Sizdeki presviterlerä yalvarê-rim, çünkü kendim dä presvite-rim. Bän şaadım Hristozun zeetleri-nä hem paydaşım metinniktä, ani lääzim açılsın.

² Yalvarêrim, güdün Allahin sü-rüsünü, ani sızdä var, koruyarak onnarı diil zorlandırılmış, ama ii iste-diktän, nicä Allaha yakışıklı. Bunu yapmayı tamahliklan kazanç için, ama sevinçlän,

³ diil, ki çorbacılık edäsiniz onnar-a, kim verildi sizin elinizä, ama çalışın vermää örnek sürüyä.

⁴ Acan gelecek Büyük Güdücü, ede-neceniz bir sörpeşmäz şanni fenet.

⁵ Hep ölä siz dä, gençlär, ön verin presviterlerä. Hepsiniz, biri-birinizi ön vereräk, kuşanın yavaşıklan. Zerä «Allah şıkinnerä karşı durêr, ama yavaşlara iivergi verer».

⁶ Onun için yavaş olun, verilip Allaha kaavi elinä, ki, vakit geldiy-nän, üuseklendirsin sizi.

⁷ Hepsi kahırlarınızı Onun üstünä koyun, zerä O sizin için kahırlanêr.

⁸ Ayık hem kuşku olun, zerä sizin duşmanınız diavol gezer bir hırlayan aslan gibi da aarêér, kimi yutsun.

* 3:20 Sudan – eki «suylan». ** 4:3 Hayırsızlık konaklı – orgiya.

⁹Ona karşı durun kaavi innannan, bileräk ani hep bölä zeetleri geçirer-lär sizin kardaşlarınız dünneyin he-rerindä.

¹⁰Allah hertürlü iivergi verer. O çäardi sizi Kendi diveç metinniinä, ani İisus Hristozda. Siz biraz zeet-lendiktän sora, Kendisi sizi taman-naa getirecek, erleştirecek, kaavi-lendirecek hem sallanmaz yapacek.

¹¹Ona /metinnik hem/ kuvet di-veçtän divecä. Amin.

¹²Yazzdım sizä kısadan bu lafları Siluanın elinnän, angısını inanç kar-daş sayêrim. İsteerim havezlendire-yim sizi hem şaatlik edeyim, ani bu-dur Allahın hakına iivergisi. Bun-dan tutunun.

¹³Selämneer sizi Vavilondan kli-sä, ani Allahtan seçilmiş, nicä dä siz. Selämneer sizi Mark, benim oolum.

¹⁴Selämneyin biri-birinizi sevgi öpüşünnän. Usluluk sizä hepsinizä, kim inancı İisus Hristoza. /Amin./

PETRİNİN İKİNCİ KİYADI

Seläm

1 Bän, Simon Petri, İisus Hristo-zun kulu hem apostolu, seläm yollêérим hepsinä, kim bizim Allah hem Kurtarıcı İisus Hristozun doo-ruluuna görä, kabletti inani, ani bi-zim inan gibi paalidir.

²İivergi hem usluluk zeedelensin sizdä, çünkü tanyêrsiniz Allahı hem bizim Saabimizi İisus Hristozi.

Allahın çäarması

³Allahın kuvedinnän bizä baas-landı hepsi, ne lääzim yaşamak için hem Allahın yolunda gitmäk için, çünkü tanyêriz Onu, Kim bizi çaar-di Kendi metinniinnän hem iliiinnän,

⁴angıllarının bilä bizä çok büyük hem paalı adamaklar baaşlandı, ki siz böleliklän kurtulasınız bozukluktan, ani bu dünnedä var şefklik beterinä, da benzär olasınız Allahın tabeetinä.

⁵Bunun için, bütün çalışmanızı koyarak, ekleyin inanınızla ililik, ilii-nizä bilgi,

⁶bilginizä kendinizi zaplamak, zaplamaniza dayanmak, dayanma-niza allahçılık,

⁷allahçılığınız kardaş sevgili, kar-daş sevgiliinizä dä sevgi.

⁸Eer bunnar sizdä varsa hem zee-delensirsä, olmayaceniz faydasız hem kalmayaceniz meyvasız tanımakta bizim Saabimizi İisus Hristozi.

⁹Ama kimdä bunnar yok, o uzaa görâmeer, köör bulunêr hem unuttu, ani eski günahlarından paklandı.

¹⁰Onuştan, kardaşlar, çalışın taa çok hem taa çok kaavilemää sizin çaarilmanızı hem seçilmenizi. Eer bunu yaparsayınız, bir kerä bilä kösteklenmeyeceñiz.

¹¹Zerä butürlü sizä boldan yol açılacak bizim Saabimizin hem Kur-tarıcımızın İisus Hristozun diveç pa-disahlına girmää.

¹²Onuştan herzaman bakêrim, ak-lınıza getireyim hepsini bunnarı, ma-kar ki siz bilersiniz hem kaavi durêr-siniz asılılıkta, ani sizdä var.

¹³Sanêrim, dooru olacek, ki ne-kadar vakıt bu erdeki güüdeylän ola-cam, sizi uyandırayım bunnarı aklı-niza getirmäklän.

¹⁴Bilerim, ani lääzim olacek, tez-dä brakayım bu güüdeymi, nicä bi-zim Saabimiz İisus Hristos gösterdi bana.

¹⁵Şindi bakêrim, ki bän geçindik-tän sora da, siz herzaman akliniza getiräsiniz bunnarı.

İisus Hristozun metinniinin şaatlari

¹⁶Zerä sizä bizim Saabimizin İisus Hristozun kuvetlän gelmesini açık-larkan, sölämedik sizä käämil dü-zülmüş masallar gibi, ama biz kendi gözlerimizlän gördük Onun metin-nini.

¹⁷O kabletti Allah Bobadan ik-ram hem şan, açan ses işidildi, ani geldi üusek hem metin Olandan, de-yip: «Budur Benim sevgili Oolum, Angısında Benim isleeliim».

18 Bu sesi, ani göktän geldi, biz kendimiz iştikk, Onunnan bulunarkan ayoz bayırda.

19 Bundan kaarä bizdä var taa kaa-vi doorulamak prorok sözlerindä. Siz ii yapêrsınız, eer o sözleri esaba alarsanız, nicä bir şafkı, ani karan-nik erdä aydinnadêr, o zamana kadar, nezaman gün duumaa başlaya-cek hem sabaa yıldızı üreklerinizdä peydalanacek.

20 Hepsindän öncä biliniz, ani Ayoz Yazılarda hiç bir prorok sözü dä kimsey kendi-kendindän açıkla-yamâr.

21 Zerä bir sira bilä prorok sözle-ri sölenmedi insan istemesinä görä, ama onnarı Allahin /ayoz/ insannarı söledi, kullanılmış Ayoz Duhtan.

Yalancı üüredicilär

2 Ama insan arasında yalancı pro-roklar peydalandı. Onnar sizin aranızda da peydalanacak, nasaat edip yalancı üüretmeklär. Onnar saklı-dan sokaceklar aranıza kayıplık getirän bölünmeklär. Orayı kadar eti-seceklär, ani Saabidän, Angısı on-narı satın aldı, atılacaklar. Bununnan onnar kendi üstlerinä tez kayıplık getirecekler.

2 Çoyu gidecek onnarın bozuk yolu-lundan, onnarın beterinä asılık yolu kötülenecek.

3 Tamahlık beterinä yalan laflar-lan sizi soyaceklar. Daava onnar için çoktan hazır hem uyuklamêr O, Kim onnarı yok edecek.

4 Allah acımadı artık angilleri, angıları günaha girdilär. Onnarı, baalayıp sincirlarlân, cendem dip-sizlinä attı. Orada karannıkta daava gününü bekleerlär.

5 Evelki dünneyi dä acımadı. Acan allahsız halkın üstünä potop yolladı dünneyä, O korudu Noyu, ani nasaat edärdi dooruluk için, hem senselesi ni – hepsi sekiz kişi.

6 Sodom hem Gomorra kasabala-rına da daava kesti, yok edip, kül yaptı onnarı, ki örnek insana olsun, kim isteer allahsız yaşıamaa.

7 Ama dooru adamı, Lotu, angısı çok gücenikti, görüp zakonsuz adam-narin ayıp yaşamalarını, kurtardı.

8 Zerä bu dooru adam, aralarında yaşarkan, her gün kendi temiz canın-da zeetlenärdi, görüp-işideräk onna-rın zakonsuz işlerini.

9 Öleysä, Saabi biler, nesoy allah-çı insannarı denemektän kurtarmaa, ama dooru olmayannarı, daava gü-nü için tutup, cezalamaa –

10 en çok onnarı, angıları tencä mindar istemelerä veriler hem Onun zaabitiliini paaya koymêr. Bu arsız hem inat adamnar metinni olannarı kötülemää sakınmêerlar.

11 Angillär sa, ani onnardan taa üstün hem kuvetli, kötülämeer hem maana bulmêr onnara Saabinin öündä.

12 Ama onnar akılsız hayvannar gibi, tencä alışmaklarına görä ya-şêerlar. Duumuşlar, ki, tutulup, kesilmiş olsunnar. Kötüleerlär, ne kendileri annamêr, onnar da, hayvan-nar gibi, yok olaceklar.

13 Onnar ödekk kendi kötülükleri-nä görä kabledeceklär, zerä severlär gündüz sefalik sürmää. Onnar leke-leerlär hem utandırêrlar. Hoşlanêr-lar aldatmaktan, açan sizinnän iyip-içerlär.

14 Onnarın gözleri orospuluk ma-yilliünnan dolu. Günaha doymêerlar.

Onnar aldadêrlar kararsız insannari. Ürekleri sinaşmış tamahlaa. Onnar – betvalı insannar.

15 Saptilar uz yoldan da şaşırdılar, gideräk Valaamin, Veor oolunun yo-lundan, kim zakonsuz kazancı sevdı.

16 Ama kendi zakonsuzluu için azarlandı bir lafetmeyän eşektän, an-gısı, lafedip insan sesinnän, proro-kun akılsızlığını durguttu.

17 Onnar, nicä susuz pınarlar, ben-zär borandan götürülen bulutlara. Onnar zin karannik bekleer.

18 Onnar, boşuna tüneräk, lafederlär da aldadêrlar tencä hamellärlän hem ayıp işlärlän onnarı, kimnär diil çoktan kurtuldu yannış yolda gidennerdän.

19 Onnara adêrlar serbestlik, ama kendileri bozuk işlerä çıraklık eder-lär. Zerä herkezi, nedän ensemmiş, ona da çırak olér.

20 Eer, tanııp Saabi hem Kurtarı-cı İisus Hristozu, kurtuldusaydilar bu dünneyin mindar işlerindän, ama sora enidän dolaşarsaydilar hem bunnarlan ensemmiş olursaydilar, onnarın son hali taa titsi olacek, nekadar ilkinkisi.

21 Taa ii olaceydi, eer dooru yolu tanımayıldilar, nekadar tanıdiktan so-ra geeri dönsünär ayoz simarla-maktan, ani onnara verildi.

22 Onnarlan oldu, nicä söyleystä dooru sölener: «Köpek geeri döner kendi kustuuna, hem yıkanmış domuz batak içünä enidän girer yuvar-lanmaa».

Saabinin günü

3 Sevgili kardaşlar, şindi benim bu ikinci kiyadım, ani sizä ya-zêrim. İkisindä dä bunnarı aklınıza getiririm, savaşıp uyandırayım si-zin pak fikirinizi,

2 ki aklinzda tutasınız sözleri, ani eveldän ayoz proroklardan haber edildi, hem bizim Saabi Kurtarıcının simarlamasını, ani sizin apostol-ların aazınnan verildi.

3 Hepsindän öncä biliniz, ani bitki günnerdä peydalanacek gülmää ali-cilar, angıları yaşayaceklar kendi is-tediklerinä görä.

4 Sizi gülmää alarak, deyeceklär: «Neredä Onun gelmesinin adaması? Zerä nezamandan dedelerimiz öldü, hepsi ölü kaldı, nicä baştan yaradılı».

5 Maasuz yapıllerlar bilmeyän, ani gök baştan Allahin sözünnän oldu, hem er yaradıldı sudan hem suylan.

6 Evelki dünnä da hep, suylan buu-lup, telef oldu.

7 Sindiki er hem gök korunêr hep o sözlän ateş için, daava günü için, nezaman telef olacek allahsız in-sannar.

8 Ama, sevgili kardaşlar, unutma-yın, ani Saabidä bir gün – nicä bin yıl, hem bin yıl – nicä bir gün.

9 Saabi oyalanmêr tamannamaa, ne adadı, nicä kimisi sanêr, ama sizä dayanêr, istämeyeräk, ki birkimsey kaybelsin, ama hepsi günahlarından Allahe dönsün.

10 Saabinin günü gelecek /gécä/ hırsız gibi. Ozaman göklär büyük uludamaklan geçecek, gökteki işlär büyük sıcaktan eriyecek. Er hem ne yapıller er üstündä, hepsi yanacek.

11 Çünkü hepsi bölä yok olacek, ozaman netürlü insannar düşer ola-sınız siz? Yaşamanız lääzim olsun ayoz hem Allahe verili,

12 bekleyeräk hem çabuklaştıra-rak Allahin gününün gelmesini. O gün göklär tutuşup-kaybelecek hem gökteki işlär sıcaktan eriyecek.

13 Ama biz, Onun adamasına görä, bir eni gök hem eni er bekleeriz, neredä herzaman dooruluk olacek.

14 Onuştan, sevgili kardaşlar, cünkü bunnarı bekleersiniz, çalışın Onun öndündä lekesiz, kusursuz hem uslulukta olasınız.

15 Bizim Saabimizin çok dayanmasını kurtulmak gibimayın, nicä sizä yazdı bizim sevgili kardaş Pavli o aariflää görä, ani ona verildi.

16 O bunnar için hepsi kiyatlarında ölä söleer. Onun kiyatlarında var

zor annaşilan erlär, angılarını bilgisiz hem kararsız insannar tersinä annekeler, nicä dä başka Ayoz Yazılıri. Kendileri yol açeler

17 Onuştan, sevgili kardaşlar, öncä bileräk bunnarı, sakının, ki bu za-konsuz kişilär gibi yanniş yoldan gitmeyäsiniz da kendi kararınızdan sapmayasınız.

18 Ama kaavilenin bizim Saabi hem Kurtarıcı İisus Hristozun iivergisinin hem Onu tanımaklan. Ona metin-nik olsun sindi hem divecinä. Amin.

İOANIN İLK KİYADI

*İisus Hristos –
yaşamak verän Söz*

1 Ne vardı baştan, ne biz işittik, ne kendi gözlerimizlän gördük, ne siirettik hem ne kendi ellerimizlän yokladık – yaşamak verän Sözü sizä haberleeriz.

2 Zerä Yaşamak bizä açıldı, da biz Onu gördük, Onun için saatlik ede-riz. Sizä haberleeriz diveç Yaşama-yı, ani Bobadaydı, da bizä gösterildi.

3 Ne biz gördük hem ne işttik, onu sizä haberleeriz, ki bizimnän sizin dä paydaşlıunız olsun, nicä bi-zim var paydaşlıumiz Bobaylan hem Onun Oolunnan, İisus Hristozlan.

4 Sizä bunnarı yazêrîz, ki bizim sevinmemiz doluluktan olsun.

Aydınnıkta olun

5 Haber, ani Ondan işittik da sizä haberleeriz, budur: Allah – aydinnik, Onda yok karannik.

6 Eer biz deyärseydik, ani var paydaşlıumiz Onunnan, ama karan-nikta yaşarsayıdik, biz yalan söleeriz da aslilaa görä yaşamêeriz.

7 Eer aydınnıkta yaşarsayıdik, ni-cä O Kendisi aydınnıkta, ozaman biri-birimizlän paydaşlumiz var, da Onun Oolunun, İisus Hristozun, ka-nı paklêer bizi herbir gûnahtan.

8 Eer deyärseydik: yok günahimiz, ozaman kendi-kendimizi alda-dêrîz, da bizdä yok aslilik.

9 Eer günahlarımızı saatlik edär-seydi, O, inanç hem dooru, günah-

larımızı afedir hem bizi herbir kötü-lüktän paklar.

10 Eer deyärseydik: yok günahimiz, ozaman Onu yalancı yapêriz, da Onun sözü yok bizdä.

Eni simarlamak

2 Uşacıklarım! Bunnarı yazêrim sizä, ki günah yapmayımız. Ama eer birkimsey yaptısaydı, bi-zim Bobada Aracımız var – Dooru Olan, İisus Hristos.

2 Odur acıyannık kurbanı bizim gü-nahlarımız için, diil sade bizim için, ama bütün dünneyin günahları için.

3 Bundan annêeriz, ani tanındık Onu, eer tamannarsayıdik Onun si-marlamaklarını.

4 Kim deer: «Bän Onu tanıdım», ama simarlamaklarını tamannamêér, o bir yalancı, da onda yok aslilik.

5 Ama kim tamannêér Onun sözü-nü, hakına onda Allahın sevgisi do-luluktan var. Bundan tanıyêriz, ani biz Allahtayız.

6 Kim deer, ani o Allahta bulunêr, o lääzüm yaşasın da ölä, nicä İisus yaşıdı.

7 Sevgili kardaşlar! Yazêrim sizä diil bir eni simarlamak, ama eski si-marlamayı, ani siz baştan kabletti-niz. Eski simarlamak o sözdür, ani /taa baştan/ işittiniz.

8 Ama yazêrim sizä hep okadar bir eni simarlamak, angısının asılılı göründü nicä Hristozda, hep ölä siz-dä dä. Zerä karannik geçer, da hakı-na aydinnik şindi aydinnadêr.

9 Kim deer, ani aydınńikta bulunēr, ama kendi kardaşından azetmeer, o taa karannıkta bulunēr.

10 Kim kardasını sever, o aydınńikta kalēr. Ona yok bişey kösteklenmäk için.

11 Ama kim azetmeer kardaşından, o karannıkta bulunēr, karannıkta gezer da bilmeer, nereyi gider, zerä karannık onun gözlerini köör eder.

12 Yazērim sizä, uşacıklarım, zerä sizin günahlarınız afedildi Onun adının hatırları için.

13 Yazērim sizä, bobalar, zerä siz tanıdınız Onu, Kim taa başstandır. Yazērim sizä, delikannılar, zerä siz kötü olanı ensediniz. Yazērim sizä, uşaklar, zerä siz Bobayı tanıdınız.

14 Sizä yazdim, bobalar, zerä siz tanıdınız Onu, Kim taa başstandır. Sizä yazdim, delikannılar, zerä siz kaaviyiniz, Allahın sözü sizdä kalēr, hem kötü olanı ensediniz.

15 Sevmeyin dünneyi hem ne var bu dünnedä. Kim sever dünneyi, onda yok Bobanın sevgisi.

16 Zerä hepsi, ne var bu dünnedä: tenin hamelleri, göz mayilli hem yaşamak şışkinnii, diil Bobadan, ama bu dünnedän.

17 Dünna hamellerinnän geçer, ama kim Allahın istediini tamanneér, o diveç yaşar.

Antihrist

18 Uşaklarım! Bu – bitki vakıt. Nicä iştittiniz, ani gelecek antihrist, tä şindi peydalandı çok antihrist. Bundan annēeriz, ani bu – bitki vakıt.

19 Onnar çıktılar bizim aramızdan, ama diildilär bizzdän. Olaydilar bizzdän, bizimnän duraceydiłar. Ama

onnar çıktılar, ki belli olsun, ani onnar diil hepsi bizzdän.

20 Siz sä, yaalanmışınız Ayoz Olandan da /hepsini/ annēersiniz.

21 Bän sizä yazdim diil ani asılılı bilmeersiniz, ama onuştan, ani bilersiniz hem annēersiniz, ani hiç bir dá yalan asılıktan gelmaz.

22 Kim yalancı, eer diilsä o, kim inkär eder, ani İisus – Hristos? Odur antihrist, angısı inkär eder hem Bobayı, hem Oolu.

23 Herkez, kim atılēr Ooldan, onda yok Boba. /Ama kim açık kableder Oolu, onda var Boba./

24 Onuştan, ne baştan iştittiniz, o sizdä kalsın. Eer sizdä kalarsayıdı, ne baştan iştittiniz, ozaman siz kalaçeniz hem Oolda, hem Bobada.

25 Budur adamak, ani O bizä adadı – diveç yaşamak.

26 Bunnarı yazdim sizä onnar için, ani bakērlar sizi aldatmaa.

27 Ama yaalanmak, ani siz Ondan kablettiniz, sizdä kalēr. Onuştan sizin yok zorunuz, ki birkimsey üüretsin sizi. Ama Onun yaalaması üüreder sizi hepsi işlär için. O – asılılik hem diil yalan. Onuştan kalın Onda, nicä O üüretti sizi.

Allahın uşakları

28 Ölä ki, uşacıklarım, yaşıyın Onda, ki açan O görünecek, olsun kiyışmamız, da utanmayalim Onun öündä, açan gelecek.

29 Eer siz bilirseydiniz, ani O dooru, ozaman biliniz, ani hepsi, kim yapēr dooru, Ondan duulmuş.

3 Bakın, netürlü sevgi bizä Boba verdi, ki bizä densin Allahın uşakları. Da hakına öleyiz. Onuştan

dünna bizi tanımemēr, zerä Onu da tannımadı.

2 Sevgili kardaşlar! Biz şindi Allahın uşaklarıyız, ama ne olacez, bizä taa açılmadı. Salt okadar bileriz, ani, açan Hristos açılacak, Ona benzär olacea, zerä görecez Onu, nicä O hakına var.

3 Herkez, kim bu umudu Ona koyēr, kendini paklēr, nicä Hristos pak.

4 Kim günah yapēr, o zakonu basēr, zerä günah – zakonsuzluk.

5 Da bilersiniz, ani Hristos geldi, ki alsın bizim günahlarımızi. Onda Kendisindä yok günah.

6 Kim Onda kalēr, o günah yapmēr. Kim günah yapēr, o taa görmedi hem tanımadı Onu.

7 Uşacıklarım! Bakın, birkimsey aldatmasın sizi. Kim dooruluk yapēr, o dooru insandır, nicä Hristos dooru.

8 Kim günah yapēr, o diavoldan, zerä diavol baştan günah yapēr. Onuştan Allahın Oolu geldi, ki bozsun diavolun işlerini.

9 Kim Allahtan duulmuş, o günah yapmēr, zerä Allahın toomu onda kalēr. O yok nicä günah yapsın, zerä Allahtan duulmuş.

10 Tä nesoy belli olēr, kim Allahın uşakları hem kim diavolun uşakları: herkez, kim dooruluk yapmēr hem kim kendi kardaşını sevmeer, o diil Allahtan.

Biri-birimizi sevelim

11 Budur haber, ani baştan iştittiniz: biri-birimizi sevelim.

12 Olmayalim, nicä Kain, angısı kötü olandandı da kendi kardaşını öldürdü. Neçin öldürdü? Zerä onun kendi işleri kötüdü, ama onun kardaşının işleri dooruydu.

13 Kardaşlarım, şaşmayın, eer bu dünnä sizdän azetmärseydi.

14 Biz bileriz, ani ölümdän yaşamaya geçtik, zerä severiz kardaşlarımızi. O, kim sevmeer /kardaşını/, ölümdä kalēr.

15 Herkez, kim azetmeer kardaşından, o bir öldürücü. Bilersiniz, ani bir dá öldürünün kendindä yok diveç yaşaması.

16 Biz bundan annēeriz, nedir sevgi, zerä Hristos verdi bizim için Kendi canını. Biz dá läazim verelim canımızı kardaşlarımıza için.

17 Kimdä var dünneyin varlı da, görüp kardaşını yoklukta, kitleer kendi üreeni, nesoy var nasıl olsun onda Allahın sevgisi?

18 Uşacıklarım! Sevelim diil laflan hem dillän, ama işlän hem asılıklan.

19 Tä bundan taniyēriz, ani biz asılıktanız, da butürlü Allahın öündä üreklerimiz uslanēr,

20 açan üreemiz bizi azarlēer. Zerä Allah taa büyük üreemizdän da hepsini biler.

21 Sevgili kardaşlar! Eer üreemiz bizi azarlamarsayıdı, ozaman bizim kiyışmamız var Allahın öündä.

22 Da ne dá isteyecez Ondan, kabaledecez, zerä tamannēriz Onun sımarlamaklarını hem yapēriz, ne O beener.

23 Onun sımarlaması budur: inanılm Onun Ooluna, İisus Hristoza, hem sevelim biri-birimizi, nicä O sımarladı bizä.

24 Kim tamannēr Allahın sımarlamaklarını, o Allahta, Allah da onda kalēr. Da bununnan bileriz, ani Allah bizdä yaşēer – Ayoz Duhlan, Angisini O bizä verdi.

Dooru hem yalancı duh

4 Sevgili kardaşlar! Herbir duhu inanmayın, ama deneyin duhları, ki görəsiniz, Allahtan mı? Zerä bu dünnedä çıktı çok yalancı prorok.

2 Allahın Duhunu bölä taniyaceniz. Herbir duh, ani açık kableder, ki İisus Hristos güüdeylän geldi, o Allahtandır.

3 Ama herbir duh, ani açık kabiletmeer İisusu, o diil Allahtan. Busoy duh antihrristin duhu, kimin gelmesi için iştittiniz, hem angısı şindi dä bulunêr bu dünnedä.

4 Uşacıklarım! Siz Allahtansınızda ensediniz yalancı prorokları, zerä O, Kim sizdä bulunêr, taa büyük ondan, kim bu dünnedä.

5 Ama onnar – dünnedän, onuştan lafederlär dünneycesinä, da dünnä onnarı sesleer.

6 Biz – Allahtanız. Kim taniyêr Allahı, o bizi sesleer. Ama kim diil Allahtan, o seslämeer bizi. Bundan taniyêriz ashlık duhunu hem yalan duhunu.

Allah – sevgi

7 Sevgili kardaşlar! Sevelim biribirimizi, zerä sevgi – Allahtan. Hepsi, kim sever, o Allahtan duulmuş, da Allahı taniyêr.

8 Ama kim sevmeer, o Allahı tanimadı, zerä Allah – sevgi.

9 Allahın sevgisi bizä bununnan gösterildi: Allah dünneyä biricik Oolunu yolladı, ki Onun aracılınnan biz yaşamak edenelim.

10 Bunda görülür sevgi: diil, ani biz Allahı sevdik, ama O bizi sevdî

da biricik Oolunu yolladı, ki acıyanık kurbanı bizim günahlarımız için olsun.

11 Sevgili kardaşlar! Çünkü Allah bizi bölä sevdî, biz dä läätzim biribirimizi sevelim.

12 Allahtı bir sıra bilä kimsey görmedi. Eer sevärseydik biri-birimizi, Allah bizdä kalêr, hem Onun sevgisi doluluktan bizdä olér.

13 Bununnan taniyêriz, ani Allah bizdä, biz dä Onda, zerä O Kendi Duhundan bizä verdi.

14 Biz gördük da saatlik ederiz, ani Boba yolladı Oolunu, ki dünneyin Kurtarıcısı olsun.

15 Kim açık kableder, ani İisus – Allahtı Oolu, onda kalêr Allah, o da Allahta kalêr.

16 Biz annadık hem inandık sevgiyi, angısı Allahta var bizim için. Allah – sevgi, da kim yaşêér sevgidä, o kalêr Allahta, Allah da onda.

17 Sevgi doluluktan oldu bizdä onuştan, ki daava gündündä kıyışmamız olsun, zerä bu dünnedä biz yaşêériz, nicä Hristos yaşêér.

18 Sevgidä yok korku. Doluluktan sevgi koolêr korkuyu, zerä korkuda var cezalanmak. Korkan adamda yok doluluktan sevgi.

19 Biz severiz /Onu/, zerä O bizi öncä sevdî.

20 Kim deer: «Bän severim Allahı», ama kendi kardaşından azetmeer, o bir yalancı, zerä kim sevmeer kardasını, angısını görer, nesoy var nicä sevsin Allahı, angısını görmeer?

21 Bizdä var bölä simarlamak Allahtan: kim sever Allahı, sevsin kendi kardaşını da.

İnan Allahın Ooluna

5 Herkezi, kim inanêr, ani İisus – Hristos, Allahtan duulmuş, hem herkezi, kim sever Bobayı, sever Onu, Angısı Ondan duulmuş.

2 Bununnan annêriz, ani severiz Allahın uşaklarını, açan severiz Allahtı, da tamannêriz Onun simarlamalarını.

3 Zerä budur Allahtı sevmak: tamannayalım Onun simarlamalarını. Onun simarlamaları diil aar.

4 Zerä kim duulmuş Allahtan, o bu dünneyi enseer. Ne enseer bu dünneyi, bu bizim inanımız.

5 Kim enseer dünneyi, eer diilseydi o, kim inanêr, ani İisus – Allahtı Oolu?

6 İisus Hristos Odur, Angısı geldi suylan hem kannan*, diil salt suylan, ama suylan hem kannan. Duh saatlik eder bunun için, zerä Duh var asılık.

7 Zerä üç saat var /göktä: Boba, Söz hem Ayoz Duh. Bunnar üçü birdir. Hem üç saat erdä var/.

8 Duh, su hem kan. Bunnar üçü dä hep bir saatlik ederlär.

9 Eer kaledärseydik insan saatlim, Allahın saatlii taa üstündür, zerä Allahın saatlii budur, ani saatlik etti Kendi Oolu için.

10 Kim inanêr Allahın Ooluna, onda var Allahın saatlii. Kim inanmêr Allahı, Allahı yalancı yapêr, zerä inanmêr Allahın saatlini, ani Allah saatlik etti Kendi Oolu için.

11 Saatlik budur: Allah baaşladı bizä diveç yaşamak, da bu yaşamak var Onun Oolunda.

12 Kimdä var Allahın Oolu, onda var yaşamak; kimdä yok Allahın Oolu, onda yok yaşamak.

Diveç yaşamak

13 Bunnarı yazdım sizä, kim inanêr Allahın Oolunun adına, ki biläsiniz, ani sizdä var diveç yaşamak.

14 Tä ne kiyışmamız var Onun öündä, ani ne dä isteyecez Onun istemesinä görä, O işider bizi.

15 Çünkü bileriz, ani ne Ondan isteiriz, O bizi işider, bilelim bunu da, ani ne isteiriz Ondan, kabledecez.

16 Eer birkimsey görärseydi kardeşini, ani yapêr bir günah, ani ölümä götürmeer, onun için dua etsin, da Allah yaşamak ona verecek. Bu olér onnar için, ani ölümä götürmeye Günah yapêr. Var günah, ani ölümä götürrer, bunun için demeirim, dua etsin.

17 Hertürlü kötülük günahı, salt ki hepsi günahlar ölümä götürmeer.

18 Biz bileriz, ani kim duulmuş Allahtan, o günah yapmêr. Kim duulmuş Allahtan, kendini koruyêr, da kötü olan ona dokunamêr.

19 Bileriz, ani biz Allahtanız, ama bütün dünnä kötü olanın zaplında.

20 Da bileriz, ani Allahın Oolu geldi, ki akıl bizä versin, tanyalım Hakına Olani. Biz bulunêriz Hakına Olanda, Onun Oolunda, İisus Hristozda. Budur – hakına Allah hem diveç yaşamak.

21 Uşacıklarım! Korunun idollardan. /Amin./

* 5:6 İisus Hristos suylan vaatiz olarak izmetçiliinä başladı hem stavrozda kanını akıdarak insanı kurtardı.

İOANIN İKİNCİ KİYADI

Seläm

1 Bän, presviter, seläm yollêrim Allahtan seçilmiş çorbacıkaya hem onun uşaklarına, angılarını bän hâkîna severim. Diil salt bän, ama hepsi, kim tanıdı aslıllı.

2 Zerä ashlık bizdä yașêér hem herzaman bizimnän olacek.

3 Bızımnän olacek iivergi, acıyan-nik, usluluk Allah Bobadan hem Saabi İisus Hristozdan, Bobanın Oolundan, aslıllıkta hem sevgidä.

Aslıllık hem sevgi

4 Bän pek sevindim, ani buldum kimisini senin uşaklarından aslıllık yolunda gezerák, nicä Bobadan sımarlamak kablettik.

5 Şindi yalvarêrim, çorbacıkka, – diil ani yazêrim sana bir eni sımarlamak, ama onu, ne baştan kablettik, – sevelim biri-birimizi.

6 Budur sevgi, ki biz Onun sımarlamaklarına görâ yaşayalım. Hem

budur sımarlamak, nicä baştan işitiniz, ani sevgi yolunda gezelim.

7 Zerä çok aldadıcı peydalandı bu dünnedä, angıları kabletmeerlär, ani İisus Hristos güüdeylän geldi. Bölä adamnar – aldadıcı hem antihrist.

8 Esap alın kendiniz, ki kaybet-meyäsınız onu, neçin savastınız, ama edenäsınız bir bütün baaşış.

9 Kim sırayı basêr da tutunmêér İisusun üüretmesindän, onda yok Allah. Kim tutunêr /Hristozun/ üüretme-sindän, onda var hem Boba, hem Ool.

10 Kim geler sizä da getirmear bu üüretmeyi, onu evinizä kabletmeyin hem selämnameyin.

11 Zerä kim selämneer onu, pay alêr onun kötü işlerindä.

12 Çok işlär için isteरim yazmaa sizä, ama istämeerim kiyatta çerni-laylan yazılı olsun. Umutlanêrim ge-leyim sizä da lafedeyim üz-be-üz, ki doluluktan sevinmeliimiz olsun.

13 Selämneerlär seni senin seçil-miş kızkarşısının uşakları. /Amin./

İOANIN ÜÇÜNCÜ KİYADI

Seläm

1 Bän, presviter, seläm yollêrim sevgili Gaya, angısını bän hâkîna severim.

2 Sevgili kardaşım! Dua ederim, ki saa olasın, hem hepsi işlerin ii gitsin, nicä senin canın da ii gi-der.

3 Zerä bän pek sevindim, açan geldi kardaşlar da saatlik ettilär, ani sän ashlılitta yașêersin hem ashlılk yolunda gezersin.

4 Benim için yok taa büyük sevin-mäk, nekadar işideyim, ani uşakla-rim aslıllık yolunda gezerlär.

Nasaatlar

5 Sevgili kardaşım! Sän ii iş ya-pêrsin, açan yardım edersin kardaş-lara, makar ki onnar – yabancı.

6 Onnar saatlik ettilär klisenin önündä senin sevgin için. Sän ii ya-pacan, eer onnar yola yollarsan, ni-cä düşer Allahın önündä.

7 Zerä onnar yola yollandılar Hris-tozun adı için, almayarak bir dä yar-dım inansızlardan.

8 Onuştan bölä insannarı lääzim kabledelim, ki barabar işleyelim as-lılık için.

9 Bän yazdım kliseyä, ama Diotref, ani sever öncü olmaa, kabletmeer bizi.

10 Onuştan, açan gelecäm, onun aklına getirecäm, ne o yapêr, zerä kötü laflarlan bizi karalêér, hem diil sade bunu yapsın, ama kabletmeer kardaşları hem dä köstek koyêr on-nara, kim isteer kabletsin, hem on-narı klisedän koolêér.

11 Sevgili kardaşım, benzämä kö-tülää, ama iillää. Kim yapêr iilik, o Allahtan. Kim yapêr kötülük, o gör-medî Allahı.

12 Dimitri için hepsi ii saatlik eder, da hâkîna o ölä dä yașêér. Biz dä onun için saatlik ederiz, da bilersi-niz, ani bizim lafımız dooru.

13 Çok işlär için isteरim yazmaa, ama istämeerim çernilaylan hem saazlan sizä yazayım.

14 Umutlanêrim, tezdä görüşeyim seninnän da lafedeyim üz-be-üz.

15 Selemet sana. Seläm yollêr sa-na dostlar. Adınca seläm sölä hepsi dostlara. /Amin./

İUDANIN KİYADI

Seläm

1 Bän, İuda, İisus Hristozun çıraa,
İakovun kardaşı, seläm yollêë-
rim sizä, çarılımlıslara, ani Allah
Bobadan sevilmiş* hem İisus Hris-
tozdan korunmuş.

2 Aciyannik, selemet hem sevgi
sizdä zeedelensin.

Yalancı üüredicilär

3 Sevgili kardaşlar! Makar ki çok
havezdim yazmaa sizä bizim cümlä
kurtulmamız için, lääzim oldu yaza-
yım bir nasaat çalışkan olasınız inan
için, ani Allahın ayoz halkına veril-
di bir sira herzamana.

4 Zerä aranızı sıyındı kimi adam-
nar, angilar eveldän ceza için sı-
ralanmış, allahsızlar, ani Allahın
hayırını çevirerlär terbeesizlää da
atılêrlar bizim biricik Çorbacı-
mızdan, Saabimizdän, İisus Hris-
tozdan.

5 Makar ki bunu bilersiniz, bän is-
teerim aklınıza getireyim, ani Saabi
Kendi halkını Misirdan kurtardıktan
sora, inansızları telef etti.

6 Angilleri, ani korumadılar kendi
zaabitliklerini da braktılar yaşamak
erlerini, Saabi tutêr onnarı karan-
nikta çözülmäz sincirlerinnän büyük
daava günü için.

7 Sodom, Gomorra hem dolay ka-
sabalar da bu angillär gibi orospulaa
verildilär sapıklık** ettilär. Bu be-

terä diveç ateşlän cezalanmış oldu-
lar, ki kalanına da azar olsun.

8 Buna bakmayarak, bu adamnar
da hep ölë çekili kendi düşlerindän,
mindarleêrlar güüdelerini, saymêér-
lar Saabinin zaabitliini hem kötü-
leerlär metin olannarı.

9 Ama arhangil Mihail da, açan,
çekişip, denkleşti diavollan Moise-
yen ölüsü için, kiyışmadı kötü laflar-
lan onu kabaatlandırsın, salt dedi:
«Saabi seni azarlasın».

10 Bunnar sa kötüleerlär, neyi an-
namêrlar, hem o, ne tabeetçä biler-
lär akılsız hayvannar gibi, bu onnarı
kaybeder.

11 Vay onnara, zerä giderlär Kai-
nın yolundan, kazanç için çabuk al-
danârlar, nicä Valaam da Korey gibi
kalkınmakta kaybelerlär.

12 Böleleri kara lekä olêrlar sizin
sevgi sofralarınızda. Sizinnän bara-
bar konușêrlar, korkusuz kendileri-
ni besleerlär. Onnar, susuz bulutlar
gibi, lüzgerdän esili. Onnar, nicä
güzün fidannar, iki kerä ölmüş –
meyvasız hem köktän çıkarılmış.

13 Nicä titsi deniz dalgaları köpü-
rerlär, onnar da ayıp yaptıklarını do-
laya saurêrlar. Onnar sersem yıldız-
lar gibi, angılarını diveç zündan ka-
rannı bekleer.

14 Onnar için prorokluk etti Enoh,
ani Adamdan edinci evlat boyu, de-
yip: «Tä, Saabi geler binnän ayozla-
rınınan barabar,

15 ki daava yapsın hepsinä hem
onnarın aralarından onnara, kim al-
lahsız, hepsini kabaatlı bulsun hepsi
allahsız işlär için, ani yaptılar allah-
sız yaşamaklarında, hem bütün kes-
kin laflar için, ani Ona karşı lafetti-
lär allahsız günahkerlär».

16 Bu mirilticilar herzaman aala-
şêrlar da yaşêêrlar kendi beendikle-
rinä görä. Aazları şıskin laflar sö-
leer. Kendi kazançları için başkala-
rina yaltiklanêrlar.

Bitki nasaatlar

17 Ama siz, sevgili kardaşlar, ak-
liniza getirin o sözleri, ne ilerdän sö-
ledilär bizim Saabi İisus Hristozun
apostolları.

18 Onnar sizä dedilär, ani bitki vakıt-
ta olacek gülüçülär, angıları kendi al-
lahsız hamellerinä görä yaşayacaklar.

19 Bunnar insanı bölerlär, kendi
tabeetlerinä görä yaşêêrlar, onnarda
yok Ayoz Duh.

20 Ama siz, sevgili kardaşlar, ken-
dinizi kaavileyin en ayoz inanınız
temelinin üstündä, dua edin Ayoz
Duhlan,

21 kendinizi koruyun Allahın sev-
gisindä da bekleyin bizim Saabi İisus
Hristozun aciyanını, ani sizi götür-
rär diveç yaşamaya.

22 Aciyin kimilerini, ani ikileer-
lär.

23 Başkalarını kurtarın, atestân
çikarıp. Taa başkalarını korkuyan
aciyin, iirenip artık gölmeendän dä,
ani günahlı güüdedän ulaşık.

24 Ona, Kim var nasıl sizi dü-
mektän korusun da Kendi metinnin
önünü kusursuz büyük sevinmäklän
çikarsın,

25 Salt biricik /aarif/ Allaha, Ani
kurtardı bizi Saabimiz İisus Hris-
tozun aracılınnan, metinnik hem
üüseklik, kuvet hem zaabitlik olsun
her vakıttan öncä, şindi hem diveç-
tän divecä. Amin.

* 1:1 Sevilmiş: kimi tekstlerdä «ayozlanmış». ** 1:7 Sapıklık – tersinä orospuluk.

PAVLİNİN KİYADI ROMALILARA

Seläm

1 Bän, Pavli, İisus Hristozun çıraa, çaarılmış apostol olmaa, seçilmiş Allahın İi Haberini annatmaa, seläm yollêrim.

2 Allah öncä adadı bu İi Haberi prorokların aazinنان Ayoz Yazılarda.

3 Bu İi Haber – Kendi Oolu, Saabimiz İisus Hristos için, ani tencesinä duudu Davidin senselesindän,

4 ama Kendi ayoz duhunnan, kuvetlän belli oldu, ani O Allahın Oolu, zerä ölümdän dirildi.

5 Ondan biz kablettik iivergi, apostol olalim Onun adınnan, ki Ona inansınnar hem seslesinnär hepsi milletlerdän insannar,

6 angıların arasında siz dä bulunuñsınız, ani çaarıldınız İisus Hristozdan.

7 Hepsinizä, Romada olannara, sevilmiş Allahtan, çaarılmış ayoz olmaa – iivergi hem usluluk sizä bizim Boba Allahtan hem Saabi İisus Hristozdan!

*Pavli isteer gelsin
Roma kasabasına*

8 Hepsindän öncä şükür ederim benim Allahımı İisus Hristos adınnan hepsiniz için, zerä haber sizin inan için daalér bütün dünnedä.

9 Bana şaattir Allah, Angısına izmet ederim bütün üräämän*, annadarak İi Haberi Onun Oolu için, ani

sizi durmamayca, herzaman anêrim benim dualarımda.

10 Yalvarêrim, ki Allahin istedii olursa, bitkidä olsun kolaylıüm, geleyim sizä.

11 Zerä pek isteerim göreyim sizi hem sizinnän paylaşayım bir baaşış Duhtan sizin kaavilenmeniz için,

12 doorusu, ki bän aranızdaykan, havezlenelim biri-birimizin inanınnan – sizin inanızlan bän, benim inanımnan da siz.

13 İstameerim, kardaşlar, ki bilgisiz kalasınız. Çok sıra neetlendim geleyim sizä, ama şindiyä kadar kösteklär bana karşı çıktı. İsteerim sizdä dä faydalı bir iş yapayım, nicä başka milletlerdä.

14 Bän borçluyum urumnara hem varvarlara**, bilgiçlerä hem bilgisizlerä.

15 Tä neçin bän ölä büyük çalışmaklan nasaat ederim İi Haberi sizä dä, ani yaşêerrsınız Roma kasabasında.

Dooruluk inannan

16 Zerä bän utanmêrim /Hristozun/ İi Haberindän. O bir kuvet Allahtan, ki kurtarsın hepsini, kim inanêr, ilkin iudeyleri, sora urumnarı da.

17 Zerä İi Haberdä açılêr, nicä Allah insannarı dooru sayêr. Dooru sayılmak baştan bitkiyä kadar inannan olêr, nicä dä yazılı: «Dooru olan inannan yaşayacak».

* 1:9 Bütün üräämän – urumca «duhumnan». ** 1:14 Varvarlar – urum olmayannar.

Hepsi günahker

18 Zerä göktän Allahin üfkesi açılar insannarin herbir allahsızluna hem haksızlıuna, angıları kendi kötüülkerlerinnän asılılı bastrêrlar.

19 Çünkü ne var nicä Allah için bilmää, onnara açık, zerä Kendi Allah onnara açtı.

20 Allahin görümsüzlüü – Onun sonsuz kuvetli hem allahlıı – açık görüner dünneyin kurulmasından, zerä bunnar açılêr Onun yaradılmış işlerindän. Ölä ki, onnar cuvapsız kalır.

21 Onnar Allahı tanıyêrlar, ama nicä düşer, metinnamedilär hem şükür etmedilär Onu, verildilär boş düşünmeklerä, da onun için onnarin annamaz üreklerinä karannik bastı.

22 Sayarak kendilerini aarif, aksız oldular.

23 Ölümüsüz Allahı metinnemäkerinä idollara döndülär, angıları benzeerlär ölümnü insannara, kuşlara, dört bacaklı hayvannara hem sürünennerä.

24 Onuştan Allah onnarı braktı, üreklerinin havezlerinnän mindarlansınnar, ki biri-birilerin güüdelelini aşaalatsınnar.

25 Onnar Allahın asılılıni yalana diiştirdilär. Yaradicının erinä yaradılmış işlerä izmet ettilär hem baş iilltilär. Allaha metinnik divecä kalar! Amin.

26 Bu beterä Allah braktı onnarı kendi ayip havezlerinä. Onnarin kârilari, sırasınca birleşmäk erinä, diil dooru istediklerinä verildilär.

27 Hep ölä erkekklär, brakıp sırasınca birleşmäk karyylan, biri-birinä tutuştular. Erkekklär erkek lärlän ayip-

lik yaptılar hem kendi güdülerinä cezayı kabettılär, ne düşer onnarin şasırlıklı için.

28 Çünkü Allahı tanımaka fayda görmedilär, Allah onnarı faydasız fikirlerinä braktı, yapsınnar, ne diil läätzim.

29 Ölä ki, onnar doldular hertürlü kötüülklän, /orospuluklan,/ fenalık-lan, tamahliklan, kinniklän. Doldular kiskançlıklan, öldürmäklän, kav-gaylan, yalannarlan, kötü neetlärlän.

30 Onnar fitleyici, maanacı, Allahı sevmeyän, kalın üzü, hodul, kabarık, kötü yapıcı, anayı-bobayı sesslämeyici,

31 annamayan, lafinı tutmayan, sevgisiz, /uzlaşmayan,/ acıyansız insannardır.

32 Onnar bilerlär Allahın dooru kararını, ani bölä yapannar läätzim kayıp olsunnar. Ama onnar diil sade kendileri yapsınnar, ama başka yapannarı da metederlär.

Allahın dooru daavası

2 Ölä ki, sana yok afetmäk, bey adam, kim dä sän olsan, eer maana bularsaydın. Zerä, başkasına maana bulurkan, kendi-kendini kabatlandırêrsin, zerä sän, ani maana bulêrsin, kedin dä hep onu yapêrsin.

2 Biz bileriz, ki bölä yapannara Allah dooru daava keser.

3 Bey adam, sän, ani bölä yapan-nara maana bulêrsin, ama kedin dä hep ölä yapêrsin, sanêrsin Allahın daavasından kurtulabilecän mi?

4 Osa paya koymêrsin Allahın cömert iiliklerini, saburlunu hem çok dayanmasını? Bilmeersin, ani Allah iiliklerini uzadêr, ki seni günahlarından Kendisinä döndürsin?

5 Ama sän inatlaşêrsin da günahlarından dönmää istämeersin, onuştan Allahin cezasını o üfkeli daava günü için toplêersin. Ozaman Allahin dooru kararı görünecek.

6 O herkezinä kendi yaptıklarına görâ ödeyecek.

7 Onnara, kim, dayma iilik yaparak, metinnik, ikram hem ölümsüzlük aarêér, diveç yaşamak verecek.

8 Ama kim kendini sever, asllınlı seslämeer hem haksızlaa veriler, onnara üfkesini gösterecek hem bela verecek.

9 Hepsi, kim kötülük yapêr, öncä iudeylerin, sora urumnarın üstünä zeet hem sıkıntı gelär.

10 Buna karşı, hepsinä, kim iilik yapêr, öncä iudeylerä, sora urumnara, metinnik, ikram hem usluluk olacek.

11 Zerä Allah kimseyä pay tutmaz.

12 Kim, Ayoz Zakonu bilmeye-räk, günah yapêr, onnar, Zakona bakmayarak, telef olaceklar. Ama kim, Zakonu bileräk, günah yapêr, onnara Zakona görâ dä daava olacek.

13 Zerä diil Zakonu işidennär Allahin öündä dooru, ama Zakonu tamannayannar dooru sayilacek.

14 Zerä o milletlär, kimdä yok Ayoz Zakon, duygularından Zakona görâ yaşadıkça, onnar gösterirlär, ne läazim hem diil läazim yapılsın, makar ki Zakonu bilmelerlär.

15 Bununnañ göstererlär, ani ne Zakon isteer, onnarin üreklerindä yazılı. Onnarin içyandan duyguları bunu dooruklêér, fikirleri onnarı ya kabaatlandırêr, ya da dooru çıkarêr

16 o gün, açan İl Haberä görâ, an-gisini bän nasaat ederim, Allah daava yapacek İisus Hristozlan insan-narin saklı işlerinä.

Iudeylär hem Ayoz Zakon

17 Sän, ani kendini iudey sayêrsin, umutlanıp Ayoz Zakona, Allahan ünnersin,

18 bilersin Onun istediini hem, Zakondan ürenmiş, annêersin, ne taa ii,

19 inanêrsin, ani köörları gezdirabilirsin, karannıkta olannara aydın-nik olabilirsin,

20 akılsızları yola getirabilirsın hem uşakları üredabilirsın, zerä Zakon-nan etiştin bilginin hem asılınlı ta-mannına.

21 Öleysä, nesoy sän, başkasını üürederäk, kendini üüretmeersin? Nasaat ederäk: «çalmayasin», ken-din çalêrsin?

22 «Orospuluk yapma» söleyeräk, kendin yapêrsin? İdollardan azetme-yeräk, kendin ayoz binaları soyêrsin?

23 Ayoz Zakonnan ünnersin, ama Allahi aşaalêersin, zerä Zakonu ba-sêrsin?

24 Nicä var yazılı: «Sizin beterini-zä Allahin adı milletlär arasında kö-tülener».

25 Eer Ayoz Zakonu tamannar-saydin, elbetki kesikliin faydası var, ama eer Zakonu basarsaydin, kesiklik olér, nicä dä kesiksizlik.

26 Onuştan, eer kesiksiz adam Za-konun simarlamaklarını tamannar-sa, sayılmayacak mi o nicä kesikli?

27 Kim güüdeycesinä kesiksiz, ama Zakonu tamannêér, kabaatlandırma-yacek mi seni, kimdä var Ayoz Ya-zilar hem kesiklik, ama basêrsin Zakonu?

28 O diil iudey, kim dışandan ölä sade, hem o diil kesiklik, ne güüde-dä nişanni sade.

29 Ama hakina iudey o, kim iç-yandan ölä, hem hakina kesikli o, ani duhça ürektä kesikli, ama diil sade kıyat üstündä. Hakina iudey odur, kim diil insandan, ama Ken-dindän Allahtan metinni.

Adamin borcu Allahin öündä

3 Ölä ki, iudeylerä ne üstünnük var? Ne fayda kesikliktän?

2 Her tarafan çok fayda var. İlkin, iudeylerin elinä Allahin sözleri verildi.

3 Ne deyecez, eer onnardan kimi-si inançsız olduysa, onnarin inanç-sızlı var mı nicä yok etsin Allahin inançlıını?

4 Olmaz! Eer hepsi insannar ya-lancı da olsa, Allah dooru kalêr, nicä yazılı: «Sözündä dooru çıkêrsin hem daavada daavayı kazanêrsin».

5 Eer bizim haksızlık taa açık Allahin dooruluunu yaparsayı, ne deyecez? Allah dooru yapmêér mi, açan bizi cezalêér? Düşünerim adam-casına.

6 Olmaz! Ölä olursa, nicä Allah bu dünneyi daava edäbilir?

7 Eer Allahin asılınlı benim yala-nımnan Onun metinniini taa ii açar-sayıdı, ozaman neçin bän günahker gibi daava olayım?

8 Neçin demeyelim «Kötülüük ya-palim, ki bundan iilik çıksın»? Ki-misi bizi kötüleer hem söleer, ani biz ölä deeriz. Onnar, nicä düşer, daavalı olaceklar.

Hepsi kabaatlî

9 Öleysä, ne deyecez? Biz iudey-lär taa üstünüz başka milletlerdän mi? Elbetki diiliz. Zerä biz öncä gösterdik, ki hepsi – iudeylär dä, urumnar da – günahin zapında.

10 Nicä yazılı: «Dooru kimsey yok, bir kişi bilä yoktur.

11 Annayan kimsey yok, Allahı arayan kimsey yok.

12 Hepsi yoldan sapıtlar, hepsi faydasız oldular. İilik yapan yok, bir kişi bilä yoktur».

13 «Aazları – açık mezardır, dille-ri yalan söleer». «Dudaklarının al-tında yılan zihiri var».

14 «Aazları betvaylan hem acı laf-larlan dolu».

15 «Ayakları kan dökmää alatlêér,

16 kayıplık hem zeet yollarında.

17 Selemet yolunu onnar bilmelerlär».

18 «Aklılarına Allahtan korku gel-meer».

19 Ama biz bileriz, ne sölener Ayoz Zakonda, sölener onnara, kim Zakonun zapında, ölä ki herbir aaz kapansın, da bütün dünnä Allahin öündä kabaatlî kalsın.

20 Zerä Zakonu tamannamaklan Allahin öündä kimsey dooru çık-mayacek, zerä Zakondan belli olér, ani insan günahker.

Dooruluk salt inannan

21 Şindi açıldı, ani Allah, bakma-yarak Zakona, insanı dooru sayêr. Bunun için Zakon hem proroklar şaatlık ettilär.

22 Allah hepsini inancıları dooru sayêr inannarının İisus Hristoza. Çünkü ayırmak yoktur.

23 Hepsi günaha düştüler, Allahin metinniinä etişämedilär.

24 Hepsi ödeksiz dooru sayılêrlar Allahin iivergisinnän, zerä onnarı İisus Hristos kurtardı.

25 Allah Hristozu kurban yaptı, ani inannan kabledilir, ki günahlar Onun kanının afedilsin. Bununnan

Allah gösterdi, nicä insanı dooru sayêr, zerä öncä yapılmış günahları cezasız braktı.

26 Allah dayandı, o beterä, ki göstersin, nicä dooru sayêr büüñkü va-kıttı insani. Butürlü O hem Kendi dooruluunu koruyêr, hem hepsini dooru sayêr, kim İisusa inanêr.

27 Şindi bizä ne kaldı, üñnelim? Yok neylän üñnelim. Bunun sebebi nedir? Zakonu tamannamaklan mı dooru sayılêriz? Diil, ama salt inannan.

28 Zerä biz inanêriz, ani insan dooru sayılêr inannan, ama diil Zakonu tamannamaklan.

29 Allah ne, salt iudeylerin Allahı mı, diil mi başka milletlerin dä? Elbetki, başka milletlerin dä.

30 Çünkü Allah bîdir, Angısı kesikli olannarı da, kesiksiz olannarı da inannan dooru sayêr.

31 Öleysä, ne, inannan Ayoz Zakonu kuvetsiz mi yapêriz? Olmaz! Ama inannan Zakonu kaavileeriz.

Avraamin inani bizä örnek

4 Ne deyecez bizim güüdeycesi-nä dedemizin Avraamın durumu için?

2 Eer Avraam dooru saylaydı kendi işlerinnän, ozaman vardır neylän üñnsün insanın, ama diil Allahın öndüä.

3 Zerä Ayoz Yazı ne deer? «Avraam inandi Allahı, da bu ona dooruluk sayıldı».

4 Kim işleer, ödeenî saymaz baaşış, ama sayêr hak.

5 Kim kendi işlerinä umutlanmêr, ama inanêr Ona, Kim allahsızı dooru sayêr, inannan ona dooruluk sayılêr.

6 David dä mutlu sayêr onu, kimi Allah, bakmayarak yaptıklarına, dooru sayêr. O dedi:

7 «Odur mutlu, kimin zakonsuluu afedildi hem günahları örtüldü!

8 Ne mutludur o adam, kimin günahlarını Allah esaba koymayacek!»

9 Bu mutluluk sade kesikli olannar için mi osa kesiksiz olannar için dä mi? Biz deeriz: «Avraam kendi inanınnan dooru sayıldı».

10 Nezaman dooru sayıldı? Kesikliktän öncä mi osa kesikliktän sora mi? Diil kesikliktän sora, ama kesikliktän öncä.

11 Kesiklik nişanını kabletti nicä dooruluk mühürü. Dooruluu inannan edendi, taa kesikli olmadınyan. Ölä ki, o oldu hepsi kesiksiz inancılarım bobası, ki onnar da dooru sayılısnar deyni.

12 Hem kesikli olannarın da bobsı oldu, kim diil sade kesikli, ama bobamızın Avraamın izlerindän giderlär, angısı inanardı, taa kesikli olmadaan.

İnannan adamak edeniler

13 Zerä Zakonnan verilmedi adamak Avraama hem onun usaklısına, ki dünneyi elä alsınnar, ama doorulukan, ani edeniler inannan.

14 Eer mirasçılık olaydı salt onnara, kim Zakon tutêr, ozaman inan boşuna kalaceydi, adamak da faydasız olaceydi.

15 Zerä Zakon Allahın üfkesini getirer, ama neredä yok zalon, orada yok zalon basması da.

16 Onuştan adamak inana görâ edenilir, ki Allahın iivergisindän tutunsun da butürlü kaavilensin Avraamın hepsi usaklısına, diil sade onnara, kim Zakon tutêr, ama hepsinä dä, kim inanêr Avraam gibi, angısı hepsimizin bobası.

17 Nicä var yazılı: «Seni, boba olasın çok milletlerä, yaptım». O Allahın öndüä, Kimi inandi, hepsimizä boba oldu. Allah Odur, Kim dirilder ölüleri hem varlaa çaarêr onnarı, ne yok.

18 Umut yokkan, Avraam umutlandı hem inandi. Butürlü oldu çok milletlerin bobası, nicä Allah ona adamıştı: «Senin senselän okadar çok olakec, yıldızlar gibi».

19 Çünkü onun inanı yufkalanmadı, o bakmadı ölü gibi güüdesinä, ani yakın üz yaşıdaydı, hem Saranın usaksızlına.

20 O Allahın adamasında ikilämede hem inansız olmadı, ama inanı kaavilendi da Allahı metinnedi.

21 Bütün ürektän inandi, ani Allah ne adadı, hepsini tamannayabilir.

22 Onuştan o inanınnan dooru sayıldı.

23 Diil salt Avraam için yazılı, ani «ona dooruluk sayıldı»,

24 ama bizim için dä, ani dooru sayılacea, zerä inanêriz Ona, Kim diriltti Saabimizi İisusu ölüdän.

25 İisus bizim günahlarımız için ölümä verildi hem bizim dooru sayılmamız için dirildildi.

İnanın faydası

5 Şindi inannan dooru sayılmış, biz Allahlan usluluk edendik. Bunu yaptı Saabimiz İisus Hristos,

2 ani bizä yol açtı, edenelim bu iivergiyi, angısının yaşêériz hem üñneriz umutlan, pay alalım Allahın metinniindä.

3 Diil sade bununnan, ama zeetlärlän dä üñneriz, bilerák, ani zeetlärl dayanmak verer,

4 dayanmak denenmeyi düzer, hem denenmäk umut verer.

5 Umut da utandırmêr, zerä Allahın sevgili bizim üreklerimizä döküldü Ayoz Duhlan, Angısı bizä verildi.

6 Zerä biz kuvetszkän, Hristos uygun vakıttá allahsızlar için öldü.

7 Zor bulunur, ki birisi ölsün bir dooru adam için, beki dä bir ii adam için birkimsey kıyasar ölmää.

8 Ama Allah bununnan bizä Kendi sevgiliini gösterdi, ani biz günahkerkän, Hristos bizim için öldü.

9 Nekadar taa çok şindi, nezaman Onun kanınnan dooru sayıldı, Allahın üfkesindän Onun yardımının kurtulacez.

10 Zerä biz, ani Allahın duşmanarıydı, Onunnan bariştik, çünkü Onun Oolu öldü bizim için. Öleysä, biz, barışmış olarak, nekadar taa koley kurtulacez Onun yaşamاسınınan.

11 Diil sade bu, ama biz Allahlan da üñneriz, çünkü Saabimiz İisus Hristos şindi bizi Allahlan bariştirdi.

Ölüm hem yaşamak

12 Nicä bir adamnan günah bu dünneyä girdi, günahlan da ölüm girdi, butürlü ölüm hepsi insana geçti, zerä hepsi günaha düştü.

13 Ayoz Zakondan öncä dä günah vardı dünnedä, ama günah esaba koymulmêr, açan yok zalon.

14 Hep okadar günah zapladı hepsi insani Adamdan Moiseyä kadar. Zapladı onnarı, angıları günaha girmediär Adam gibi, angısı örnek oldu gelecek vakıtlar için.

15 Ama Allahın baaşı diil nicä Adamın günahı. Zerä nicä bir adamın günahı beterinä çoyu öldü, okadar taa çok Allahın iivergisi hem baaşı bir Adamın – İisus Hristozun – iivergisiñnän taşkinniktan çoyuna veriler.

16Bu baassis benzemäz ona, ne ol du bir adamın günahından sora. Zerä bir adam, günah yaptıktan sora kabaatlı bulundu. Ama baassis, ani çok günahlardan sora verilir, insanı dooru sayêr.

17Nicä bir adamın günahının ölüm padişah gibi zaplık aldı bir adam beterinä, okadar taa çok onnar, kim alér Allahn bol iivergisini hem dooruluk baassisını, bir Adamnan – İisus Hristozlan – yaşamak bulaceklar hem padişahlık edecekler.

18Ölä ki, nicä bir adamın günahının hepsi kabaatlı sayıldı, hep ölä bir Adamın dooru yaptınnan hepsi dooruluk hem yaşamak bulur.

19Zerä, nicä bir adamın seslemezliinnän çoyu kabaatlı sayıldı, hep ölä bir adamın seslemesinnän çoyu doo ru saylacek.

20Ayoz Zakon sora verildi, ki kabaatlar zeedelensin, ama neredä günah çoklaştı, orada Allahn iivergisi taa çok zeedelendi,

21ki nicä günah ölümdän zaplık aldı, hep ölä Allahn iivergisi da insanı dooru saymasından zaplık alsın hem diveç yaşamak getirsün Saabimiz İisus Hristozun aracılınnan.

Ölü günah için, diri Allah için

6Ne deyecez, gûnâhta mı kala lim, ki Allahn iivergisi zeedelensin?

2Olmaz! Biz günah için öldük, nesoy yaşayabiliriz gûnâhta?

3Bilmeersiniz mi, ani hepsimiz, kim vaatiz oldu İisus Hristozda, vaa tiz olduk Onun ölümunä?

4Biz vaatiz olmaklan ölümä gö müldük Onunnan barabar, ki nicä Hristos Bobanın metinniinnän ölü

dän dirildi, hep ölä biz dä bir eni ömürdä yaşayalım.

5Cünkü, Onun gibi öleräk, Onun nan birleştik, hep ölä, Onun gibi dirileräk, Onunnan birleşecez.

6Bunu bileriz, ani bizim eski adam Onunnan bilä stavroza gerildi, ki güdemizin günahkerlii kuvetsiz kalsın, da biz sindän sora günaha çırak olmayalım.

7Kim öldü, o gûnahtan kurtuldu.

8Eer Hristozlan bilä ölüseydi, ozaman inanêriz, ani Onunnan bilä dä yaşayacez.

9Bileriz, ani Hristos ölüdan dirildi da sindän sora ölmeyecek. Ölümün sindän sora Onun üstünä yok kuvedi.

10Zerä O ölüdynän, öldü günah için bir sira herzaman için, ama sindi ya şêér, hem Onun yaşaması Allah için.

11Siz dä sayin kendizi ölü günah için, ama diri Allah için /Saabimizdä/, İisus Hristozda.

12Onuştan günah zaplık etmesin sizin ölümnü güüdenizdä, da kayıl olmayın güüdenin hamellerinnän.

13Sizin güüdenizin eklerini günah zaplına vermeyin, ki kullanasınız onnarı kötülük için. Allahn elinä verili, nicä onnar, kim ölüdan dirildi. Güüdenizin eklerini Allaha verin, ki kullanasınız onnarı dooruluk için.

14Günah sizä çorbacılık etmesin, zerä siz zaplı diilsiniz Ayoz Zakon nan, ama Allahn iivergisinnän.

Allahn iivergisi hem günah

15Şindi ne deyecez? Çünkü zaplı diiliz Zakonnan, ama Allahn iivergisinnän, günah mı yapalim? Olmaz!

16Ne, bilmeersiniz mi, ani kimä çırak gibi verilersiniz, ki onu sesleyäsiniz, ona çırak olêrsiniz: ya günaha çırak,

ölümü götürän, ya da bir çırak, ani ses leer Allahi da onuştan dooru sayılär.

17Şükür Allaha, ani siz çıraktınız günaha, ama bütün ürektän seslediniz üüretmenin özünü, angısına ve rildiniz.

18Gûnahtan boşandınız, doorulaa çırak oldunuz.

19Lafederim adamcasına, sizin te ninizin zayıflı beterinä. Nicä verdi niz güüdenizin eklerini, çırak olsun mindarlaa hem zakonsuzlaa, ki her türli zakonsuzluk yapasınız, hep ölä şindi verin eklerinizi, çırak olsun doorulaa, ki ayoz olasınız.

20Zerä, açan siz günaha çıraktınız, dooruluktan boşanmışınız.

21Ozaman ne faydanız oldu o iş lerdän, angillardan sindi utanêrsınız? Butürlü işlerin bitkisi – ölüm.

22Ama sindi, açan gûnahtan boşanmışsınız hem Allaha çırak oldunuz, bundan faydanız var: ayozlukta ya şêerrsınız, hem bunun sonu – diveç yaşamak.

23Zerä günahın ödää ölümdür, ama Allahtan baassis – diveç yaşamak Saabimizdä İisus Hristozda.

Zakondan azat

7Ne, bilmeersiniz mi, kardaşlar – lafederim onnara, kim biler Ayoz Zakonu – Zakonun var kuvedi adamın üstünä okadar vakıt, neka dar adam ya şêér.

2Sözgeliş: Zakona görâ evli karı baalî kocasının, nekadar vakıt ko cası ya şêér, ama eer kocası ölüseydi, karı boşanâr steonozluk zakonundan.

3Ama okadar vakıt, nekadar ko cası ya şêér, eer başka bir adamnan ya şarsayıdı, orospu sayılär. Ama eer

kocası ölüseydi, karı Zakondan bo şanâr, da ozaman, eer başka adama evlenärseydi, orospuluk yapmêér.

4Hep ölä siz dä, kardaşlar, çünkü pay alêrsınız Hristozun güüdesindän, öldünüz Zakon için, ki baalan a siniz başkasına – Ona, Kim ölüdan dirildi. Bu oldu, ki faydalı olalim Allahn izmetindä.

5Zerä, yaşarkan tenimizä görâ, günahker havezleri, Zakondan deb reştilmiş, İslärdilär bizim güüde misin eklerindä, da yaptıklarımızın meyvası ölümdü.

6Ama sindi, ölüp, boşandik o za kondan, angisinnan baalıydi, ki iz met edelim Allaha Duhun enili nnän, diil bukvanın eskiliinnän.

Zakon açıklêer günahı

7Ne deyecez? Ayoz Zakon gü nahker mi? Olmaz! Buna karşı, o Zakon olmasayıd, biz günahı tanı mayaceydi. Sözgeliş, bän bilmeye ceydim, nedir tamahlik, eer Zakon demeyeydi: «Tamahlanmayasin».

8Ama günah, faydalananarak sı marlamaklan, bendä üzä çikardı hertürli tamahlik. Zerä neredä yok Zakon, orada günah ölü.

9Bän vakidin birindä diriydim, açan bilmärdim Zakonu. Ama açan peydalandı sımarlamak, günah di rildi, bän dä öldüm.

10Sımarlamak, ani lääzimdi ya şamak versin, beni ölümä götürdü.

11Zerä günah, sımarlamaklan fay dalanarak, aldatti beni da bununnan öldürdü.

12Ölä ki, hiç lafsız, Zakon – ayoz, sımarlamak da ayoz, dooru hem ii.

13Ozaman ii bişey, çıkêr, bana ölüm getirdi? Olmaz! Ama günah,

faydalananarak ii bişeylän, bana ölüm getirärdi, ki simarlamaklan açılsın günah nekadar günahlı.

Günahlan düüşmäk

¹⁴ Hakına bileriz, ani Zakon duhça bişey, ama bän tendän bir insanım, satılı günaha çırak gibi.

¹⁵ Bilmeirim, ne yapêrim, zerä yapmêrim, ne isteirim, ama yapêrim onu, nedän azetmeerim.

¹⁶ Ne yapêrim, bununnan kayıl diilseydim, bundan görüner, ki kablederim, ani Zakon ii.

¹⁷ Bundan taminêr, ani artık bunu yapmêrim bän, ama günah yapêr, ani bendä yaşêér.

¹⁸ Bilerim, ani bendä, doorusu, benim tenimdä, yok iilik. Bendä var ii istemeklär, ama yok kuvet, yapam ne ii.

¹⁹ Zerä iilik, ani isteirim yapmaa, yapmêrim, ama kötülük, ani istameirim yapmaa, onu yapêrim.

²⁰ Çünkü yapêrim, ne istameirim, bunu yapan artık diil bän, ama günah, ani bendä yaşêér.

²¹ Ölä ki, kendimdä bulêrim bir zakon, ani istärkän iilik yapmaa, kötülük bendä hazır durêr.

²² İçyankı adamdan hoşluk alêrim Allahın Zakonundan.

²³ Ama gorerim benim güüdemin eklerindä bir başka zakon, ani düüsher zakona karşı, angısını kablederim fikirimnän, hem beni esir eder günah zakonunnan, ani işleer benim güüdemdä.

²⁴ Zavalliyim bän! Kim kurtarabilir beni bu güüdedän, ani ölümä götürür?

²⁵ Şükür ederim Allaha, Saabimiz İisus Hristos kurtarêr beni. Ölä ki,

bän kendim fikirimnän izmet ederim Allahın Zakonuna, ama tenimnän izmet ederim günah zakonuna.

Yaşamak verän Duh

8 Ölä ki, Allah onnarı şindi daava etmeer, kim yaşêér İisus Hristozda /– onnarı, kim yaşamêr tenä görä, ama Duha görä/.

² Zerä duhcasına yaşamak zakonu İisus Hristozda boşandırdı beni o zakondan, ani günaha hem ölümä götürür.

³ Ne Zakon yapamadı, çünkü tenän yufkalandı, Allah yaptı. O yolladı Kendi Oolunu, benzär günahker insana, kurban olsun günah için, da daava etti günahı, ani var insan tenindä,

⁴ ki dooru İslär, ne Zakon isteer, tamannansın bizzä, angıları yaşamêr tenä görä, ama Duha görä.

⁵ Kim tencesinä yaşêér, düşüner, ne ten isteer. Ama kim duhcasına yaşêér, düşüner, ne Duh isteer.

⁶ Tenin düşünmekleri ölümä götürür, ama Duhun düşünmekleri yaşamak hem usluluk verer.

⁷ Onnar, ani tenä görä düşünürlär, düşmandır Allaha karşı, zerä Allahın Zakonuna boynu iiltmeerlär hem yok da nasıl iiltsinnär.

⁸ Kim zaplı tendän, Allaha yok nasıl kendilerini beendirsinnär.

⁹ Ama siz tendän zaplı diilsiniz, ama Duhtan, eer Allahın Duhu sizdä yaşarsayıdı. Kimdä yok Hristozun Duhu, o diil Onun.

¹⁰ Eer Hristos sizdäysedi, güüdeniz ölü, çünkü günah yaptınız, ama duhunuz diri, çünkü dooru sayıldınız.

¹¹ Eer Onun Duhu, Kim İisusu ölüdän diriltti, sizdä yaşarsayıdı, ozaman

Kim diriltti Hristozu ölüdän, sizin dá ölümü güüdeleriniz yaşamak verecek Kendi Duhunnan, ani sizdä yaşêér.

¹² Ölä ki, kardaşlar, biz diiliz borçlu tenä, ki tenä görä yaşayalım.

¹³ Zerä eer yaşarsayıınız tenä görä, öleceniz. Ama Duhlan öldürürseydiniz güüdenin kötü yaptıklarını, ozaman yaşayacınız.

¹⁴ Zerä hepsi, kim kullanılmış Allahın Duhundan, onnar – Allahın oolları.

¹⁵ Zerä siz kabletmediniz çıraklık duhu, ki enidän korkuda olasınız, ama kablettiniz Duhu, Angısı bizi ool yapêr. Biz o Duhlan baarêriz «Avva, Boba!»

¹⁶ Bu Duh Kendisi, bizim duhumuzlan birleşip, şaatlik eder, ani biz Allahın uşaklarıyız.

¹⁷ Eer Allahın uşaklarısaydı, ozaman mirasçı da olacez; edenecez Allahın adamatlarını hem hepsini, ne var Hristozda, eer zeetlenärseydik Onunan, ki barabar metinnik tä edenelim.

Gelecek metinnik

¹⁸ Bän esaplêrim, ki bizim şindi ki zeetlerimiz bişey diil, bakarak o metinnää, ani bizä açılacak.

¹⁹ Zerä hepsi, ne yaradılmış, umutlan bekleer, nezaman Allahın oolları açılacak.

²⁰ Zerä hepsi, ne yaradılmış, zorlandı, boşunalaă düşsün, diil kendi istediindän, ama Ondan, Kim zorladı, bu umutlan,

²¹ ki hepsi, ne yaradılmış, boşanacek çürüklüktän, angısına çırak oldu, da edenecek Allahın uşaklarının metinni serbestliini.

²² Zerä bileriz, ani hepsi, ne yaradılmış, büünä kadar barabar oflêer hem zeetlener, nicä duuduran karı.

²³ Ama diil sade o yaradıllannar, ama biz dä, kimdä var Allahın ilk baaşısı – Ayoz Duh, biz dä oflêeriz hem bekleeriz, bizi ool yapsın hem kurtarsın bizim güüdelerimizi.

²⁴ Zerä biz umutlan kurtulduk. Ama eer göreydik, neyä umutlanêriz, buna umut denmäz. Zerä kim umutlanabilir ona, ne görer?

²⁵ Ama eer umutlanarsayıdik ona, ne görmeeriz, dayanmaklan onu bekleyäbiliriz.

Allahın sevgili İisus Hristozda

²⁶ Hep ölä Duh ta yardım eder biä, bizim zayıflımlızda. Zerä biz bilmeirim, nicä läätzim dua etmää, ama Duh kendisi bizim için aracılık eder ölä oflamaklarlan, ani laflan hiç anadılmaz.

²⁷ O, Kim aaraştırir insan üreeni, biler, ne düşünür Duh, zerä Duh aracılık eder Allahın ayoz halkı için Kendi istediinä görä.

²⁸ Bileriz, ani Duh her halda iilik için işleer onnarlan bilä, kim Allahı sever hem çaarılmış Onun istediinä görä.

²⁹ Zerä kimi Allah önce tanrı, onnarı çاردı, kimi çاردı, onnarı dooru saydı, kimi dooru saydı, onnarı da metinnedi.

³⁰ Kimi Allah önce tanrı, onnarı çاردı, kimi çاردı, onnarı dooru saydı, kimi dooru saydı, onnarı da metinnedi.

³¹ Ne deyäbiliriz bunun için? Eer Allah bizimnänseydi, kim bizä karşı olabiler?

³² O, Kim Kendi Oolunu acımıda, ama hepsimiz için ölümä verdi, acaba nasıl Onunnan barabar bizä hepini vermäz?

33 Kim kabaatlayacek Allahın seçilmiş insanını? Allah onnarı dooru sayēr.

34 Kim onnarı maanalayacak? İisus Hristos öldü, ama dirildi dä. O – Allahın saa tarafında da bizim için aracılık eder.

35 Kim ayırbilir bizi Hristozun sevgiliindän? Zeet mi, zorluk mu, koolamak mı, aacılık mı, çiplaklık mı, titsilik mi osa kılıç mı?

36 Nicā var yazılı: «Senin beterinä herzaman ölümä verileriz. Sayērlar bizi koyunnar erinä, ani kesilecek».

37 Hep okadar hepsini bunnarı hep tän enseeriz Onun kuvedinnän, Kim bizi sevdi.

38 Bän pek inanêrim, ani ne ölüm, ne yaşamak, ne angillär, ne gökteki zaabitlär hem kuvetlär, ne şindiki zamannar, ne gelecek zamannar,

39 ne üuseklik, ne derinnik, ne dä başka bişey yok nasıl ayırsın bizi Allahın sevgisindän, ani var İisus Hristozda, bizim Saabimizdä.

Allahın seçilmiş insanı

9 Dooru sôleerim, yalan sölâmem, rim, zerä bän Hristoza inanêrim. İçyankı duygularım da, Ayoz Duhan zaplı, dooruklêér bunu, ne sôleerim.

2 Çok kahırlanêrim hem hojma üreemdä zeetlenerim.

3 Bän kendim kayılım, betvalanıp, ayrılayım Hristozdan benim kardalarım için, benim senseläm için.

4 Onnar – izrailli. Allah onnarı ool yaptı, metinniini gösterdi, baa-lantilar yaptı, Ayoz Zakonu verdi, gösterdi, netürlü Ona baş iiltmää, hem onnara adamaklar verdi.

* 9:5 Patriarhlar – Izrailin büyük adamnarı (Avraam, İsaak, İakov, David hem başkalar), ani eski zamanda yaşırdılar.

5 Onnardan patriarchlar* geldi hem onnardan güüdeyesinä Hristos geldi, Angisi hepsindän taa üstün hem di-vecinä metinnenmiş Allahıt. Amin.

6 Demeerim, ani Allah sözünü tut-madı, zerä diil onnar, kim duudu İz-raeldän, hepsi hakına Izrail.

7 Diil hepsi onnar, kim Avraamin senselesindän, onun uşakları, ama nicä dendi: «İsaaktan duuacek onnar, kim sayılacak senin senselän».

8 Bundan annaşılêr, ani Allahın uşakları diil onnar, kim duuêr güü-deyesinä Avraamdan. Ama Avraamın senselesi sayılacak onnar, kim duuêr Allahın adamasına görä.

9 Zerä o adamakta dendi butürlü laflar: «Gelän yila bu vakıt, açan dö-necäm, Sarrada bir ool olacek».

10 Diil sade bu, ama hep ölä oldu Revekkylan da, açan o gebä kaldı ikiz oollan bizim bobadan, İsaaktan.

11-12 Bu ikiz ool taa duumadı-yan da ne ii, ne kötü yapmadıyan, Revekkaya sölendi: «Büyük oolun küçük ooluna izmet edecek», ki onnardan birini seçärkän Allahın kurulmuşu onnarın yaptıklarından tutunmasın, ama Kendi Allahın çaarmasından,

13 nicä yazılı: «İakovu sevdim, ama Esavdan azetmedim».

14 Şindi ne deyecez? Allahta yok mu dooruluk? Olmaz!

15 Zerä Moiseyä dedi: «Kimä dü-şer acımaa, aciyacam; kimi düşer kıymamaa, kıymayacam».

16 Ölä ki, seçilmäk tutunmêér ne ondan, kim isteer, ne dä ondan, kim çalışêr, ama Allahtan, Kim aciyêr.

17 Zerä Ayoz Yazida Allah deer faraona: «Seni maasuz kaldırdım, ki seninnän göstereyim Kendi kuvedi-mi, da Benim adım bütün er üstündä anılsın».

18 Ölä ki, Allah aciyêr, kimi isteer hem inatlaştırêr, kimi isteer.

19 Beki sän bana soracan: «Oza-man neçin kabaatlandırêr? Kim var nicä karşı dursun Onun istediinä?»

20 Ölä, ama kimsin sän, bey adam, ki bölä sormaklar Allaha koyasin? Acaba bir kap sorar mı onu yapan ustaya: «Neçin beni bölä yaptin?»

21 Çölmekçi diil mi çorbacı çamurun üstünä? Hep o çamurdan ya-pêr bir kap maasuz ikram için, ama başka kabi yapêr sıradan işlär için.

22 Da ne deyecez, eer Allah, gös-tersin deyni Kendi üfkesini hem bil-dirsin Kendi kuvedini, çok saburlu-kan dayandı o kaplara, angılarını üfke-sinnän hazırladı, ki yok edilsinnär?

23 Da ne deyecez, eer bunu yapti-sayıdı, ki bildirsin Kendi boldan me-tinniini o kaplara, angılarını acıdı hem hazırladı, ki kabletsinnär me-tinnik?

24 O kaplar biziz, angılarını Allah çaaardı diil sade iudeylerdän, ama başka milletlerdän dä.

25 Nicä Allah deer prorok Hose-aylan: «Deyecäm „Benim insanım“ onnara, kim diildi Benim insanım. Deyecäm „Benim sevgilim“ onna-ra, kim diildi sevgili.

26 Hem nicä orada dener: Siz diil-siniz Benim insanım, onnara dene-cek diri Allahın oolları».

27 İsaya baarip haberleer Izrail için: «Eer Izrail oollarının sayısı olursayı-di nicä kum denizdä, ancak azi kur-tulacek.

28 Zerä Saabi hiç oyalanmayarak, /doorula görä/ tamannayacek Ken-di kararını bu erdä».

29 Nicä İsaya önce haberledi: «Eer kuvetlerin Saabisi brakmayayıdı bi-zä bir senselä, Sodom gibi olacey-dik, Gomorraya benzeyeceydi».

Izrailin inansızlı

30 Şindi ne deyecez? Başka mil-letlär, ani çalışmardı dooru sayılmaa Allahın öündä, edendilär dooruluk. Bu dooruluk sa inannan edenilir.

31 Ama Izrail, ani aarardı zakonu, angısının dooru sayılsın, bütürlü zakon bulamadı.

32 Neçin? Zerä bakmadılar dooru sayılsınlar inannan, ama sandılar, ki kendi yaptıklarının dooru sayılacak-lar. Onun için sürütlük köstek taşıma,

33 nicä var yazılı: «Tä koyêrim Si-onda bir köstek taşı hem bir sürü-mük kayası, ama kim Ona inanêr, utanmış kalmaz».

10 Kardaşlar, üreemin istedii hem duam Allaha budur: izraillilär kurtulsunnar.

2 Doorusunu söyleyim, onnarda çal-ışmak var Allah için, ama diil aarif-cesinä.

3 Zerä annamêêrlar, nicä Allah insa-nı dooru sayêr, hem bakêrlar kendi-kendilerini doorulaa ç karmaa, onuştan kayıl olmadılar Allahın dooruluuna.

4 Zerä Hristos – Zakonun bitkisi, ki herkezi, kim inanêr, dooruluk edensin.

5 Moisey bölä yazdı Zakondan dooru sayılmak için: «Kim Zakonun sımarlamaklarını tamannayacek, o yaşayacak».

6 Ama inannan dooru sayılmak için bölä dener: «Demä kendi-kendinä:

, „Kim gökä kalkacek?“, ki Hristozu indirsin,

⁷eki: „Kim dipsizlää inecek?“, ki Hristozu ölüdän kaldırısin.

⁸Ne dener? «Allahın sözü yakın sana, senin aazında hem üreendä». Bu sözü, ani inan için, biz nasaat ederiz.

⁹Eer aazından açık sölärseydin «İlisus Saabidir» hem ürektän inanarsaydın, ani Allah ölüdän Onu dirlitti, ozaman kurtulacan.

¹⁰Zerä kim ürektän inanêr, o dooruluk edener, hem kim aazından şaatlik eder, o kurtulmak edener.

¹¹Nicä Ayoz Yazı deer: «Kim Ona inanar, utanmış kalmaz».

¹²Yok ayırmak iudeyelerin hem urumnarın arasında, zerä hepsinin Saabisi birdir. O herkezinä cömert, kim Onu çaarêr.

¹³Zerä: «Kim Saabinin adını çaa-racek, o kurtulacek».

¹⁴Ama nesoy var nasıl çuarsınnar Onu, Kimä inanmadılar? Nesoy var nasıl inansınnar Ona, Kimin için işitmeliär? Nesoy var nasıl işitsin-när, eer kimsey nasaat etmärsä?

¹⁵Nesoy var nasıl nasaat etsinnär, eer yollanmış diilseydilär? Nicä ya-zılı: «Ne yakışıklı ayakları onnarın, kimnär /usluluk hem/ İi Haberi na-saat ederlär!»

¹⁶Ama hepsi İi Haberi seslämedi. Nicä İsaya deer: «Saabi, kim inandı bizim haberi?»

¹⁷Ölä ki, inan geler haberi işitmektän, işitmäk tä olér, eer Hristos için nasaat edilirsä.

¹⁸Ama şindi sorêrim: ne, işitmeliär mi? Elbetki, işittilär. «Onnarın sesleri işidildi bütün er üstündä, hem lafları etişi erin kenarlarına da».

¹⁹Enidän sorêrim: «Ne, Izrail bilmärdi mi bunnari?» Aslı, ani bilär-di, zerä ilkin Moisey dedi: «Allah deer: Bän debreştirecäm sizdä bir kıskançlık o insannarlan, angilar millet sayılmaz, kızdıracam sizi bir annamaz halklan».

²⁰Sora İsaya kıyışmaklan deer: «Allah deer: Beni buldular onnar, kim aaramardı, Bän onnara açıldım, kim Beni sormardı».

²¹Ama Izrail için deer: «Bütün gün uzattım ellerimi bir seslämeyän hem karşı duran halka».

Allah brakmadı Kendi insanını

11 Şindi sorêrim: Acaba Allah Kendi insanından atıldı mı? Olmaz! Bän kendim izrailliym, Avraamin senselesindän, Veniaminin tamızlıundan.

²Allah üzünü çevirmede Kendi insanından, angisini baştan biliirdi. Ne, bilmeersiniz mi, ne dener Ayoz Yazida prorok İliya için, nicä o aala-şêr Allaha Izraildän? O deer:

³«Saabi, Senin proroklarını öldürdülärlär, kurbanniklarını yıktılar, kaldım salt bän yalnız, benim dä yaşamamı bakêrlar alsınnar».

⁴Ama ne cuvap eder Allah? «Korudum edi bin adam, angıları diz çökmedilär Vaalin öündä».

⁵Hep ölä büünkü vakitta da kaldı az kişi, ani seçilmiş Allahın iivergi-sinnär.

⁶Ama eer bu Onun iivergisinnän olmuşsaydı, artık onnarın yaptıklarının diil. Başka türlü iivergi artık iivergi diil.

⁷Ne deyecez? Izrail edenmedi, ne aarardi, ama seçilennär edendilär. Kalannar inatlaştılar,

⁸nicä yazılı: «Allah verdi bir uyuşıklık duhu onnara, ki gözlerin-nän görmesinnär, kulaklarının işit-mesinnär büünkü günü kadar».

⁹David deer: «Onnarin sofraları arkan hem tuzak gibi olsun, yada ni-cä bir kapkan cezalik için onnara.

¹⁰Gözleri kararsın, görmesinnär deyni, hem arkaları herzaman kam-burlansın».

¹¹Şindi sorêrim: iudeylär köstek-lendlilär, heptän düşsünär deyni mi? Olmaz! Ama onnarın sürçmekleri kurtulmak getirdi başka milletlerä, ki bu-takım iudeyelerdä debreşsin kıskançlık.

¹²Eer onnarın sürçmekleri dün-neyyä zenginnikseydi, hem küçüm-mekleri başka milletleri zenginnet-iseydi, bütünnükleri nekadar taa büük bir zenginnik getirecek!

¹³Danişêrim sizä, başka milletlerä: nicä apostol, ani başka milletlerä yollanmış, bän kendi izmetçiliimi metinni sayêrim,

¹⁴ki debreştireyim kıskançlık be-nim senselemdä da kurtarabileyim baarlem kimisini.

¹⁵Eer onnarın atılmalarınınna dün-nä Allahlan bariştıysa, kabledilme-leri, ölümdän yaşamaa geçmektän başka, ne olur?

¹⁶Eer ayozsaydı hamurun ilk parçası, ozaman bütün hamur ayoz. Eer kökü ayozsaydı, dalları da ayoz.

¹⁷Zeytin fidanından kimi dallar kesildi, da sän, yaban zeytin fidanından filiz, haşlandı onnarın erin-nä. Aslı zeytin fidanın semiz kökündän suyu çekersin.

¹⁸Oleysä, üünmä kesilmiş dalların öündä. Eer üünärseydin, unutma, ani tutmêerrsın sän kökü, ama kök tutêr seni.

¹⁹Sän deersin: «Dallar kesildilär, ki bän haşlanayım».

²⁰Dooru. Onnar kesildilär inan-sızlık beterinä, ama sän inannan ayakça durêrsin. Onuştan şıkkinnen-mä, ama kork!

²¹Zerä Allah kiydi hakına fidanın dallarını, onuştan kiyar seni dä.

²²Esap al Allahın iliini hem kı-yaklıunu: kiyaklık onnar için, kim düştü, iiilik senin için, sade tutunar-saydın Allahın iliindän, başka türlü sän dä kesilirsin.

²³Eer onnar da kalmarsayıdlar inansızlıkta, enidän hakına fidana haşlanaceklar, zerä Allahın var ku-vedi enidän geeri onnarı haşlasın.

²⁴Eer sän kesilmişseydin yaban fidandan da, olmayarak hakına, haşlanmışsaydın ii zeytin fidanına, ne-kadar taa kolay olur, haşlanılsın ken-di dalları zeytin fidanına!

²⁵Kardaşlar, istämeerim, ani bu saklı işi bilmeyäsınız. Bu sizi koruya-ducez, kendinizi aarif sayasınız. Iz-rail bir parça vakıda inatlaştı, başka milletlerdän inancıların sayısı ta-mannanınca.

²⁶Bitkidä bütün Izrail kurtulacek, ni-cä yazılı: «Kurtarıcı Siondan gelecek, İakovun soyundan allahsızlıı uzak-laştırakek.

²⁷Budur baalantım, ani onnarlan yapacam, açan onnarın günahlarını silecäm».

²⁸İi Haberä karşı durup, onnar Allaşa duşman oldular, da bu ii oldu sizin için. Ama çünkü Allah onnarı seçti, onnar Allahın sevilmişleri onnarın bobaların hatrı için.

²⁹Zerä Allah kararını diliştirmäz onnar için, kimi çaarêr hem kimä baasışlarını verär.

30 Nicä siz vakıdın birindä seslä-märdiniz Allahı, ama onnarın seslämemeklerin beterinä aciyannık edendiniz Allahan,

31 hep ölä, nicä sizä aciyannık gös-terildi, onnar da şindi seslämeerlär, ki onnar da aciyannık edensinnär.

32 Zerä Allah yaptı hepsi insanı nicä kapana düşmüş seslämemekle-ri beterinä, ki hepsini acısın.

33 Bakın, ne derindir Allahın zen-ginnii, aariflii hem bilgiçlii! Nekadar kenarsız Onun kararları hem ta-ninmadık Onun yolları!

34 «Acaba kim tanıyor Allahın fikirini, hem kim var nasıl Onun na-saatçısı olsun?

35 Kim Allaha bişey verdi, ki sora ödeğ geeri istesin?»

36 Hepsı Ondan kuruldu, Onun kuve-dinnän korunêr hem Onun için var. Ona metinnik daymalardan day-malara! Amin.

Eni yaşamak Hristozda

12 Onuştan, kardaşlar, yalvarê-rım Allahın aciyannınnan, getirin sizin güüdelerinizi bir diri, ayoz, beenilmış kurban Allahta. Bu-dur sizin hakına izmetçiliiniz.

2 Bu vakıtların adetlerinä görä kendinizi kullanmayın, ama Allah fikirinizi enileyip diiştirsün, ki tanı-yasınız, nedir Allahın istedii – ne ii, beenilmış hem taman.

3 Allahın iivergisinnän, ani bana ve-rilmiş, sizä hepsinizä deerim: düşümeyin kendiniz için taa üstün, nekadar lääzim. Ama ii düşünün o inan ölçüsü-nä görä, nekadar Allah herkezinä verdi.

4 Nicä bizim güüdemiz birdir, ama çok ekleri var, da nicä her ekinin var kendi işi,

5 hep ölä biz dä, çokluk olarak, hepsimiz bir güüdä olêriz Hristoz-da, ayiri-ayiri biri-birimizin ekleri olarak.

6 Ayiri baaşıslar kablettik Allahın iivergisinä görä, ani verilmiş bizä. Kimdä var prorokluk baaşısı, onu faydalasın kendi inan ölçüsünä görä.

7 Kimdä var izmet baaşısı, izmet etsin. Üürediciseydi, üüretsün.

8 Becerärseydi girginnetmää, gir-ginnetsin. Becerärseydi payetmää, cömertliklän payetsin, ne var onda. Önderciseydi, çalışan olsun. Kim başkalarına yardım eder, bunu yap-sın sevinçlän.

9 Sizin sevginiz olmasın yapının-malan. Kötülüktän iireniñ, ilää yapışın.

10 Sevin biri-birinizi kardaşcasına yalpaklıklan. Yarışmaklan biri-biri-nizä saygı sürün.

11 Çalışkan olun, haylaz olmayın. Duhlan haşlak olun, Saabyä izmet edin.

12 Umutlan sevinin, zeettä sabur-lu olun, kendinizi duaya verin.

13 Payedin, ne sizdä var Allahın ayoz halkına, açan o yoklukta. Ba-kın musaafirci olmaa.

14 İisözleyin onnarı, kim sizi koo-lêr, iisözleyin, ama betvalamayın.

15 Kim seviner, onnarlan sevinin, kim aalêr, onnarlan aalayın.

16 Olun bir düşünmektä biri-biri-nizlän. Dikleşmeyin, ama kafadar-laşın onnarlan, kim aşaalanêr.

Kin çıkarmayın

17 Çevirmeyin kimseyä kötülük için kötülük, çalışın yapmaa, ne hepsi insan ii sayêr.

18 Eer varsa nasıl sizin tarafınızdan, olun barışmakta hepsi insannan.

19 Sevgili kardaşlar, kimseydän kin çıkarmayın, brakin Allahın üf-kesinä, zerä yazılı: «Kin çıkarmak Benimdir, Bän ödeyecäm kötülü-kär için, deer Saabi».

20 Buna karşı, eer senin duşmanın aaçsaydı, doyur onu. Susuzsaydı, ver ona su. Eer bölä yaparsan, toplaya-can kızgin kömür onun başına*.

21 Kötülüktän ensenmiş olma, ama iiiliklän ensä kötülüü.

Zaabitleri sesleyin

13 Herkeziniz seslesin yüksek zaabitleri, zerä yok zaabitlik, ani Allahtan olmasın. Zaabit olannar Allahtan sıralanmış.

2 Onuştan, kim karşı durêr zaabitlerä, karşı durêr sıraya, ani Allahtan kurulu. Karşı durannar cezalanmış olaceklar.

3 Zerä öndercilerdän yok neçin korkmaa ii işlär için, ama salt kötü işlär için. İsteersin korkmayasın zaabitlerdän mi? Yap ii işlär, da o mete-decek seni.

4 O – Allahın izmetkeri senin iiiliin için. Ama eer kötü yaparsay-din, kork ondan, zerä o naafilä taşı-mêmêr kılıci. O Allahın izmetindä, Onun üfkesinnän cezalasın kötü ya-pıcıları.

5 Onuştan lääzim boynunu il-däsiniz, diil sade Allahın üfkesin-dän, ama çünkü üreenizdä bilersiniz, ani lääzim bölä yapasınız.

6 Onuştan harçları ödeyin, zerä zaabitlär – Allahın izmetçileri, ani hojma çalışêrlar bunu tamannamaa.

7 Hepsinä, kimä ne borçluysunuz, verin. Kimä harç, verin harç, kimä

vergi, verin vergi. Kimdän lääzim korkmaa, ondan korkun. Kimi lää-zim hatırlamaa, onu hatırlayın.

Kardaşcasına sevgilik

8 Kalmayı kimseyä bişey borçlu, biri-birinizi sevmektän kaarä. Zerä kim sever başkalarını, o Ayoz Zako-nu tamannêér.

9 Zerä simarlamaklar: «Orospu-luk yapmayasın», «öldürmeyeäsin», «hırsızlık etmeyeäsin», /«yalancı saat olmayasın», / «tamahlanmayasın» hem başka simarlamaklar da hepsi bu lafta baali birerdä: «Sev yakın olanını, nicä kendini».

10 Sevgi yapmêér kötülük yakın olanına. Ölä ki, sevgi – Ayoz Zako-nu tamannamak.

11 Yapın bunu, bileräk, ne vakitta yaşêêriz. Geldi artık zaman uykudan uyanmaa, zerä şindi bizä kurtulmak taa yakın, nekadar ozaman, açaн inanmaa başladık.

12 Gecä ilerlemiş, gündüz yakla-şır. Onuştan brakıyalım o işlerdän, ne karannikta yapılêr, da alalım si-lähları, ani gündüz kullanılêr.

13 Yakışıklı yaşayalım, nicä gün-düz aydınñunda lääzim. Olmasın ayıp ilenmeklär, sarfoşculuk, orospuluk hem başka utanç işlär. Aranızda kav-ga hem kışkançlık olmasın.

14 Saabi İisus Hristos sizi koru-sun, silâh gibi. Bakmayın tamanna-maa tenin istediklerini.

Kaavi hem zayıf inan

14 İi kaledin onnarı, kim inan-دا zayıf, ama sanmaklar be-terinä çekişmeyin.

* 12:20 Demaktir, onu çok utandıracan.

²Birisi inanêr, ani var nasıl imää hepsindän, ama zayıf olan iyer sade eşillik.

³Kim iyer hepsindän, aşaalatma-sın onu, kim imeer. Kim imeer, maanalamasın onu, kim iyer hepsindän, zerä Allah kabletmış onu.

⁴Kimsin sän, ani başkasının izmetkerinä maana bulêrsin? O izmetkeri dooru çıkarmaa eki kabaatlan-dırmxaa – onun çorbacısının işi. O dooru çıkacek, zerä Allahın kuvedi var, onu dooru çıkarsın.

⁵Birisi sayêr bir günü taa üstün öbür gündän. Taa başkası sayêr hep-si günneri birtürlü. Herkezi karar versin, neyi inanêr.

⁶Kim günü gündän seçer, Saabi için ölä yapêr. /Kim günü gündän seçmeer, Saabi için seçmeer./ Kim iyer, Allah için iyer, zerä Allaha şükür eder. Kim imeer, Allah için imeer, o da Allaha şükür eder.

⁷Kimsey bizdän yaşamêr ken-dişi için, hem kimsey ölmeer kendisi için.

⁸Yaşarsak, Saabi için yaşêêriz. Ölürsak, Saabi için öleriz. Onuştan, yaşarız mı, öläriz mi, biz varız Saabinin.

⁹Zerä Hristos onuştan öldü hem dirildi, ki çorbacılık etsin ölülerin hem dirilerin üstünä.

¹⁰Neçin sän maana bulêrsin kardaşına? Neçin aşaalêrsin kardaşını? Biz hepsimiz çıkacez Allahın* daava skemnesinin önünü.

¹¹Zerä yazılı: «Bän varım, deer Saabi, herbiri diz çökecek Benim önumdä, hem herbir dil açık saatlik edecek, ani Bânim Allah».

¹²Ölê ki, hepsimiz cuvap verecek kendi için Allahın öndä.

Güçendirmeyelim bizim kardaşımızı

¹³Onuştan maana bulmayalım bi-ri-birimizä, ama taa ii, kararlayın yapmayasınız bişey, ani köstek olêr kardaşınıza eki onu günaha düşürür.

¹⁴Bân bilerim hem çok inanêrim, nicä bir inancı Saabi İisusa, ani yok bişey diil pak kendi-kendinä. O iş diil pak sade onnara, kim sayêr onu diil pak.

¹⁵Ama eer sän güçendirärseydin kardaşını imäklän, ozaman gezmeer-sin artık sevgilik yolunda. Yok et-mä imäklän birkimseyi, kimin için Hristos öldü.

¹⁶Kötülenmesin o, ne sän ii sa-yêrsin.

¹⁷Zerä Gök Padişahlı diil imäk hem içmäk, ama dooruluk, usluluk hem sevinmäk Ayoz Duhta.

¹⁸Kim butürlü izmet eder Hristo-za, beenilmiş Allahtan hem saygı kazanêr insandan.

¹⁹Ölê ki, bakalım yapmaa, ne ge-tirer usluluk hem duhça kaavilendi-rir biri-birimizi.

²⁰Bir imäk için yıkma Allahın işini. Dooru söylemää, her imäk te-miz, ama o adam kötülük yapêr, an-gısı imäklän köstek olêr başkasına.

²¹İdir imeyäsin yaani, içmeyäsin şarap hem korunasın hepsindän, ne köstek olêr senin kardaşına, /eki ne-dän o günaha düşer eki yufkalanêr/.

²²Var mı inanın? Koru onu ken-din için Allahın öndä. Ne mutlu ona, kim kendini kabaatlamêr, açan yapêr, ne sayêr dooru!

²³Ama kim şüpeylän iyer, kabaa-thî olêr, zerä imeer inannan. Ne inansız yapılêr, o günah.*

Kaavilär saburlu olsunnar zayıflarlan

15 Biz, ani kaaviyiz inanda, dü-ser taşıyalım kuvetsizlerin za-yifliklarını da bakmayalım salt ken-di hoşlumuza.

²Herbirimiz läazim beendirsin kendini yakın olanına iilik için, ki duhça kaavilendirsin onu.

³Zerä Hristos da bakmadı Kendi-sini Kendinä beendirsin, ama nicä yazılı: «Seni kötüleyennerin kötü-lülü Benim üstümä düştü».

⁴Hepsi, ne öncä yazılıydı, yazılı-di bizim ürenmemiz için, ki dayanmaklan hem havezlenmäklän Ayoz Yazılardan umudumuzu ko-ruyalım.

⁵Allah, Kim dayanmak hem ha-vezlik verer, başlasın sizä, ki biri-birinizlän bir düşünmektä olasınız İisus Hristozun örneenä görä.

⁶Ölê ki, birlikta, bir aazdan me-tinneyäsiniz Allahı – Saabimizin İisus Hristozun Bobasını.

⁷Onuştan biri-birinizi kabledin, nicä sizi dä Hristos kabletti, Allahın metinnii için.

⁸Zerä deerim, ani Hristos izmetçi kesiklilar için oldu, ki Allahın inançlımı göstersin, adamları kaavile-sin, ani bobalarımıza adanmıştu,

⁹ki başka milletlär metinnesinnär Allahı Onun acıyannı için, nicä ya-zılı: «Onun için şükür edecäm Sana milletlerin arasında hem türkü Se-nin adına çalacam».

¹⁰Hep ölä yazılı: «Milletlär, sevi-nin Onun insanının barabar».

¹¹Sora enidän dener: «Allahi hep-si milletlär metinnesin, hem hepsi halklar şannasın».

¹²Hep ölä İsaya deer: «İesseyin kökündän bir filiz çıkacek, Angısı üuselecek, çorbacı milletlerä olsun, milletlär dä Ona umutlanaceklar».

¹³Allah, Kim umut bizä versin, sizi doldursun hertürlü sevimmäklän hem usluluklan inanınızda, ki Ayoz Duhun kuvedinnän sizi umutlan zen-ginnetsin.

Pavli – Hristozun izmetkeri milletlerin arasında

¹⁴Kardaşlarım, bân kendim çok inanêrim, ani siz pek iilikçiyiniz, ii bilersiniz, ne yapmaa, hem da bece-ressiniz biri-birinizä nasaat vermää.

¹⁵Ama kıyuşmaklan yazdım sizä, ki enidän akliniza getireyim kimi işleri Allahın iivergisiñän, ani bana verdi,

¹⁶ki İisus Hristozun izmetkeri olayım milletlerin arasında. Bân çalışêrim ayoz izmetçiliktä, nasaat ederäk Allahın İi Haberini, ki milletlär olsunnar Allahtan kaledilmiş kurban gibi, ani Ayoz Duhtan ayozlanmış.

¹⁷Bu beterä İisus Hristozda ünnä-bilerim Allaha izmetçiliimdä.

¹⁸Zerä kıyuşacam lafetmää salt o işlär için, ne Hristos yaptı, beni kul-anarak, ki milletlär Onu seslesin-när, laflarımnan hem işlerimnän,

¹⁹meraklı nişannarın hem şasmak-li işlerin kudretliinnän, Ayoz Duhun kuvedinnän. Ölê ki, Hristos için İi Haberi hererdä nasaat ettim, İerusa-limdän İlliriya dolayına kadar.

* 14:10 Allahın: kimi tekstlerdä «Hristozun».

* 14:23 Kimi tekstlerdä versetlär 16:25-27 burada yazılıdır.

²⁰ Çalıştım nasaat etmää İi Haberi orada, neredä Hristozun adı bilinmärdi, ki yivmayım bir temel üstünnä, ani başkasından koyulu.

²¹ Nicä yazılı: «Onnar, kim Ondan habersizdi, Onu göreceklär, hem onnar, kim Onun için işitmeyidilär, annayaceklär».

Pavli isteer Romaya gitmää

²² Bunnarin beterinä çok sira köştek oldu bana, sizä geleyim.

²³ Ama şindi yok bir iş bilä, ne tutabilsin beni bu erlerdä, da çünkü çok yillardan beeri isteerim sizä geleyim,

²⁴ bakacam urayım sizä, açan İspaniyaya gidecäm. Zerä umutlanêrim, öncä sizi, geçärkän, göreyim hem hoşlanayımbaarlem biraz sizinnän kalmaktan, sora yardım edirsiniz bana, orayı gideyim.

²⁵ Ama şindi giderim İerusalimä, ki yardım Allahın ayoz halkına götüreyim.

²⁶ Zerä Makedoniyadan hem Ahyadan inancılar kayıl oldular, toplasının yardım fukaaralar için Allahın ayoz halkından, onnar için, kimnär yaşêrlar İerusalimdä.

²⁷ Elbetki kayıl olaceklar, çünkü onnar borçlu yardım etsinnär. Zerä başka milletlär iudeylerin duhça iliklerindän pay aldilar, onun için onnar da borçlu yardım etsinnär güdüyecesinä.

²⁸ Yaptıktan sora bu işi – götürdüktän sora onnara hepsi bu baassisları, sizdän geçip, İspaniyaya gidecäm.

²⁹ Bilerim, ani, açan gelecäm sizä, gelecäm bütün iiisözlemäklän Hristozdan.

³⁰ Yalvarêrim, kardaşlar, bizim Saabi İisus Hristos için hem Duhun sevgiliii için, çalışın benimnän barabar dualarınızda Allaha benim için,

³¹ ki kurtulayım inansızlardan İudeyada, da İerusalimä izmetim ii kabledilsin Allahın ayoz halkından,

³² da bütürlü, Allah istärsä, sevinmäklär sizä geleyim hem biraz serinneyim sizin aranızda.

³³ Allah, usluluk verän, olsun sizinnän hepsinizlän! Amin.

*Maasuz istemeklär
hem selämnär*

16 Tanittirêrim sizä bizim kızkarداşı, Fivayı, angısı diakonisa Kenhreya klisesindä.

² Kaledin onu Saabinin adına, nicä yakışêr Allahın ayoz halkına. Yardım edin ona neylän zoru olacak, zerä o çoyuna hem bana kendimä yardımçı oldu.

³ Seläm Priskillaya hem Akilaya, benim kafadarlarımı İisus Hristozun işindä.

⁴ Onnar koydular kendi kafalarını, ki kurtarsınnar benim yaşamamı. Şükür ederim onnara, diil salt bän, ama hepsi kliselär, ani kuruldu başka milletlerdä.

⁵ Söleyin seläm kliseyä, ani toplaner onnarın evindä. Seläm Epenetä, sevgili kardaşima, angısı ilk inancı oldu Hristoza Asiya dolayında.

⁶ Seläm Mariyaya, angısı çok işledi sizin için.

⁷ Seläm Andronika hem İuniuya, ani benim hisimnarım hem kapaanda kafadarlarım. Onnar ii taninêr apostolların arasında, onnar bendän öncä Hristoza inandilar.

⁸ Seläm Ampliyata, benim sevgili kardaşima, ani inancı Saabiyä.

⁹ Seläm Urbana, ani bizim kafadarımız Hristozun işindä, hem Stahisä, benim sevgili kardaşima.

¹⁰ Seläm Apellisä, Hristozun deinenmiş işçisinä. Seläm Aristovulun evdekilerinä.

¹¹ Seläm İrodiona, benim hisimma. Seläm Narkizin evdekilerinä, angıları inancı Saabiyä.

¹² Seläm Trifenaya hem Trifosaya, angıları çalışêrlar Saabinin izmetçiliindä. Seläm Persidaya, sevgili kızkarداşa, angısı çok çalıştı Saabinin izmetçiliindä.

¹³ Seläm Rufa, ani Saabinin seçilmiş izmetkeri, hem onun anasına, angısı bana da ana gibi oldu.

¹⁴ Seläm Asinkritä, Flegona, Ermesä, Patrovasa, Ermasa hem karadalarla, kim onnarlan barabar.

¹⁵ Seläm Filologa hem İulyaya, Nereyä hem onun kizkarداşına, Olimpana hem hepsinä Allahın ayoz halkına, ani onnarlan birerdä.

¹⁶ Söleyin seläm biri-birinizä, bir ayoz öpuşlän. Hristozun hepsi kliseleri sizä seläm yollêrlar.

Korunun kavgadan

¹⁷ Kardaşlar, yalvarêrim korunun onnardan, kim ayırlanmak yapêr, köştek olêr hem karşı gider üüretmeyä, ani kablettiniz. Onnardan uzaklanın.

¹⁸ Zerä busoy insannar izmet etmeelär Hristoza, bizim Saabiyä, ama kendi şkembelerinä. Tatlı sözlärlän hem yalpak laflarlan aldadêrlar saf ürekllileri.

¹⁹ Sizin seslemeniz için hepsi işitti. Onuştan sevinerim sizin için, ama

isteerim olasınız aarif iiilkötä, ama bilgisiz kötü işlerdä.

²⁰ Allah, usluluk verän, tezdä ezecek şeytani sizin ayaklarınız altında. İivergi Saabimizdän İisus Hristozdan olsun sizinnän. /Amin./

Sonsöz

²¹ Timofey, benim iştä kafadarım, hem Lujiy, Iason hem Sosipater, benim hisimmarım, sizä seläm yollêrlar.

²² Seläm yollêrim Saabinin adına bän, Tertiy, ani yazıya geçirdi bu kıyadı.

²³ Seläm sizä Gaydan, kimdä bän konaklanêrim, hem bütün klisedän. Seläm sizä Erasttan, ani kasabanın haznatarı, hem seläm sizä kardaş Kvarttan.

²⁴ Hayır olsun hepsinizlän Saabimizdän, İisus Hristozdan! Amin./

²⁵ Şindi metinnik olsun Allaha, Kim var nasıl kaavilesin sizi İi Haberä görä, İisus Hristos için haberä görä, ani nasaat ederim, çünkü bu saklılık açıldı, ani saklı tutuluydu sonsuz asirlerdän beeri,

²⁶ ama şindi belli oldu hem prorokların yazılarından, diveç Allahın buyurmasına görä, bildirildi hepsi milletlerä, ki seslesinnär hem inançınnar.

²⁷ Allaha, Kim biricik aarif, olsun metinnik İisus Hristozun aracılınnan daymalardan daymalara! Amin.*

* 16:27 Sıralar 16:25-27 kimi tekstlerdä 14-cü bölümün bitkisindä yazılı.